

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Nr. 11 (10848) * 2026 m. vasario 10 d., antradienis

Kaina – 0,97 Eur

Laba diena

Šiandien – mėnulio delčia. Saulė teka 7 val. 54 min., leisis 17 val. 13 min. Dienos ilgumas 9 val. 19 min.

Vardadienius švenčia: šiandien – Elva, Elvyra, Elvyras, Girvilas, Girvilė, Girvyda, Girvydas, Scholastika, Skolastika, rytoj – Algenė, Algenis, Algirda, Algirdas, Algirdė, Aumantas, Aumantė, Kertautas, Kervainas, Kervydas, ketvirtadienį – Deimantas, Deimantė, Deimas, Deimė, Deimilas, Deimilė, Deimys, Deivilas, Deivilė, Elmis, Eulalė, Eulalija, Mantmina, Mantminas, Rainoldas, Reginaldas, Renalda, Renaldas.

Vasario 11 – Pasaulinė ligonių diena. Europos skubios pagalbos telefono numerio 112 diena. Vasario 12 – Tarptautinė Darvino diena.

Specialiai „Gyvenimui“

Diskotekos sniege: naujos Ukrainos tendencijos stingdančiame Kyjive

Žurnalistė Irina KASJANOVA

Gyvenimas Kyjive apledėjusiuose daugiabučiuose tapo išlikimo klausimu. Rusijos raketos apgadino Kyjivo šiluminės elektrinės ir praktiškai kiekvieną ypatingos svarbos infrastruktūros objektą. Nors visos pastangos ir buvo sutelktos į griuvėsių valymą ir šiluminių elektrinių atstatymą, bet keli tūkstančiai pastatų patyrė vandens nuotėkius, todėl butai tapo netinkami gyventi.

Flash mob'as įjungta Kyjivas Rusanovka, remianti Achilo karinę brigadą.

Tačiau Kyjivo gyventojai nepasiduoda. Norėdami sušilti vakare, jie rengia gatvės vakarėlius, kuriuose dainuoja, šoka, gamina maistą ir karštus gėrimus ant laužo ar kepsninės. Psichologai šį reiškinį aiškina tuo, kad kartu lengviau įveikti sunkumus.

Tragedija ir didvyriškumas

Dabar, siaučiant žvabiam šalčiui, panašiam kaip ir Lietuvoje, Kyjivo gyventojų butuose temperatūra siekia 11–13 °C, o kai kuriuose – arti nulio, nes šimtai pastatų lieka be šildymo. Tikslų tokių pastatų skaičių Kyjive nustatyti sunku. Padėtis keičiasi kasdien, o per dieną – net kelis kartus.

Pečerskas, Citadelnaja gatvė. Vanduo iš vamzdžio per visus plyšius tekėjo į gatvę.

Sausio 9 dieną 6000 iš 14 000 namų buvo be šildymo. Kai kuriems elektros tiekimas buvo atnaujintas. Naujas Rusijos puolimas sausio 20 dieną vėl pablogino padėtį.

Rusiška raketa sugadino Kyjivo šiluminę elektrinę, kuri po vandeniui gamina šilumą. Ją turėjo atstatyti narai. Tai buvo nepaprastų pastangų ir didvyriškumo pavyzdys. Vandens temperatūrai esant 2 °C, o oro temperatūrai – 12–15 °C, jie šliaužė per užtvindytą šachtą, esančią po Dnipro upe, ir rankomis užtaisė įtrūkimus.

Narų komandos vadovas **Andrejus Vlasenko** teigia, kad jis niekada anksčiau nėra remontavęs šiluminės elektrinės po vandeniui, kaip ir jo kolegos.

„Mes buvome kaip astronautai, pirmą kartą kylantys į kosmosą“, – sako Vlasenko.

(Nukelta į 8 p.)

Didvyriškas naras Andrejus Vlasenko.

Pabėgo nuo bado kariauti... 2 p.

Nemunėlis 3-5 p.

Skriaudžiai = „Kanklės“ 4 p.

Namų ūkis 5-6 p.

Ministrė J. Zailskienė: dėl išaugusių sąskaitų už šildymą socialiai jautrios gyventojų grupės nenukentės 6 p.

Mokinio padėjėjų konferencija Išlauže 7 p.

Duona ant stalo – tai bendrystė bei dėkingumas už kasdienį gyvenimą

Globos namų gyventojai susirinko į jaukią, šiltą edukacinę popietę, kurioje dalijosi prisiminimais apie duoną.

Šv. Agotos – Duonos diena lietuvių kultūroje ir krikščioniškoje tradicijoje užima ypatingą vietą. Tai diena, kai žmogus sustoja, pažvelgia į kasdienį, bet kartu šventą maistą – duoną. Ji nuo seno buvo ne tik pagrindinis maistas, bet ir gyvenimo, darbo, tikėjimo bei bendrystės simbolis. Ne veltui duona visada buvo laikoma pagarbioje vietoje – ant stalo.

Lietuvio gyvenime duona gimsta iš žemės, prakaito ir kantrybės. Tai ilgas kelias – nuo grūdo pasėjimo iki kepalo ant stalo. Šis kelias moko kantrybės, (Nukelta į 2 p.)

Dvylikamečio Dominyko tikslas – olimpinės žaidynės

Plaukikui Dominykui Visockui – vos dvylika metų, tačiau jo namuose tiek medalių, jog pats Dominykas sako jų jau nebeskaičiuojantis... Vien praėjusiais metais Dominykas iškovojo pusšimtį medalių. Didžiąją daugumą jų į Prienus jaunas sportininkas parsivežė iš nacionalinių ir tarptautinių varžybų.

Lankyti plaukimo pamokas, paskatintas tėvų, Dominykas pradėjo vos 7-erių metų ir per penkerius metus savo amžiaus kategorijoje prieniškis tapo vienu perspektyviausių plaukikų visoje Lietuvoje. Tiesa, Dominykas atviras – buvo akimirku, kai plaukti visai nesinorėdavo, tačiau, nuraminus emocijas, šiandien Dominykas tiki, jog svarbiausios gyvenimo varžybos jo dar laukia ateityje.

Kaip pokalbio pradžioje užsiminė Dominykas, medalių jis turi tikrai per šimtą, o gal ir daugiau, todėl dabar jį labiau džiugina pagerintas asmeninis rezultatas. Dėl to jis daug ir kryptingai dirba – kartais per savaitę turi po 6–10 treniruočių. Paklaustas, kaip sekasi suderinti mokslus su treniruočių ir varžybų grafiku, Dominykas patikina, jog visos treniruotės vyksta po pamokų arba per kūno kultūros pamokas, džiaugiasi sulaukiantis ir mokytojų palaikymo. Beje, Dominykas dar mokosi groti gitara ir pianinu, laisvalaikiu mėgsta važinėti dviračiu, keliauti. „Dar labai patinka kovos menai, dažnai treniruojamės su tėčiu, bet rimčiau tuo užsiminti nebelieka laiko“, – sako dvylikametis.

Dominyko tėtis **Egidijus Visockas** prisimena, jog buvo laikas, kai Dominykas kartu su broliu lankė ir kovos menus, ir plaukimą, ir dar norėjo žaisti futbolą... Deja, para turi ribotą skaičių valandų, todėl šiuo metu daugiausia laiko Dominykas skiria plaukimui, o kitas sporto šakas renkasi dėl įvairovės.

Beje, Dominyko brolis **Žygimantas** ir sesuo **Barbora** taip pat yra puikūs plaukikai, todėl, pasak E. Visocko, šeima beveik kiekvieną savaitgalį praleidžia (Nukelta į 4 p.)

Ruošiama „LIDL“ prekybos centro statybos aikštelė

Prienuose, Kauno gatvėje, baigiami individualių gyvenamųjų namų griovimo darbai. Šį pavasarį vietoje jų bus pradėtas statyti prekybos centras „LIDL“

Naujasis prekybos centras užims apie 1 800 kv. m (prekybos salė 1090 kv. m), greta jo bus įrengta erdvi daugiau nei 80 vietų automobilių stovėjimo aikštelė, kurioje numatytos ir elektromobilių įkrovimo stotelės. Taip pat planuojami įvažiavimai iš Kauno g., naujos pėsčiųjų perėjos su saugumo salele, kad judėjimas aplink prekybos centrą būtų patogus ir saugus.

Vasario 5-ąją sukako keturiasdešimt metų nuo disidentų kunigo Juozo Zdebskio žūties

Juozas Zdebskis (1929–1986) – kunigas, vienas žymiausių XX a. pokario disidentų ir kovotojų už tikinčiųjų teises. Gimė 1929 m. gegužės 10 d. Marijampolės apskr., Krosnos (Mindaugų) parapijoje, Naujienos k. 1948 m. baigė Kalvarijos gimnaziją, įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1952 m. išventintas į kunigus. Dirbo daugelyje parapijų. Sovietų valdžios nuteistas už vaikų katechizavimą. Buvo aktyvus pagrindinės religinės spaudos leidybos organizatorius ir rėmėjas. **Nuo 1970 m. iki 1972 m. buvo Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčios vikaras.** Jis buvo vienas iš „Lietuvos Katalikų bažnyčios kronikos“ leidybos iniciatorių ir talkininkų. 1978 m. kartu su kunigais A. Svarinsku, S. Tamkevičiumi, J. Kaunecku ir V. Vėlavičiumi įkūrė Katalikų komitetą tikinčiųjų teisėms ginti. Sovietinės valdžios buvo nuolat sekamas ir persekiojamas. 1986 m. vasario 5 d. kunigas Juozas Zdebskis įtartinomis aplinkybėmis žuvo autoavarijoje. Palaidotas Rudaminos bažnyčios šventoriuje.

1998 m. Lietuvos Prezidento dekretu kunigas Juozas Zdebskis po mirties apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi. 2007 m. jam suteiktas laisvės kovų dalyvio statusas.

Nuomonė

Rytas STASELIS

Pabėgo nuo bado kariauti...

Rusiškajame interneto segmente šią savaitę radau retą prisiminimą apie paskutinįjį praėjusio amžiaus dešimtmetį.

Ten vienas socialinių tinklų aktyvistas rašė, esą 1992-ųjų vasario pradžioje iš JAV karinių oro bazių pakilo net 118 karinių transporto lėktuvų, kurie skrido didžiųjų tuometinės Nepriklausomų Valstybių Sandraugos (NVS) miestų – Maskvos, Sankt Peterburgo, Kyjivo ir kitų – kryptimi. Tai buvo JAV karinių oro pajėgų operacija „Provide Hope“ (liet. Padovanok viltį).

Operacija buvo tokia galinga, kad Pentagonas (JAV Gynybos ministerija) pritrūko karinių transporto lėktuvų ir ėmė nuomotis civilinius orlaivius papildomai. Į lėktuvus buvo kraunami maisto produktai, drabužiai, medicinos preparatai bei įranga.

JAV šiai svarbiai operacijai išleido apie 40 mlrd. (tuometinių!) JAV dolerių. Panašiai elgėsi ir europiečiai (labiausiai vokiečiai), gal tik rodydami mažiau patoso, grodami mažiau himnų ir viešųjų ryšių palydos.

Tai buvo dešimtys tūkstančių tonų krovinių, kurie, jau pristatyti į vietas, iš dalies buvo pagrobiami ir perparduodami. Tačiau net likusios dalies pakako, kad NVS bloke būtų išvengta mirčių iš bado, o skurdžiausius visuomenės atstovus būtų galima pamaitinti beigi aprenkti.

Vienas dabar Ukrainoje šikūręs rusų kilmės socialinių tinklų veikėjas ta proga prisiminė, kaip tuo metu humanitarinės pagalbos sulaukė senelių prieglaudos gyventojai bučiavo gaubli. „Tada Vakarai 5 kartą per pusantro šimtmečio išgelbėjo Rusiją nuo bado“, – rašo jis.

Tačiau nepaisant fakto, kad daug rusų tuo metu buvo elementariai išgelbėti, prezidento Vladimiro Putino diktatūra sugebėjo šį istorinį faktą per keliolika metų ištrinti iš visuomenės atminties. Ir dabar tie – išgelbėtieji – sočiai pavalgė, sužulėjo ir vėl tapo agresyvūs. Tradiciškai, kaip per savo paskutinių penkių šimtmečių istoriją.

Žlugusi Sovietų Sąjunga savo buvusiems piliečiams nepalikė būtinų maisto, aprangos ar medicinos priemonių atsargų – jų paprasčiausiai nebuvo. Liko tik mįslė: kas buvo toji Sovietų Sąjunga – muilo burbulas ar milžinas molinėmis kojomis? Buvo sukaupta nebent milžiniški militariniai arsenalai, kuriuos Maskva šiandien jau beveik išsėmė agresyviai karui prieš Ukrainą.

„Ar Vakarams netrukus teks gelbėti rusus nuo bado 6-ąją kartą?“ – klausia toji į Ukrainą emigravusi interneto žvaigždė.

Regis, kad prieš daugiau nei tris dešimtis metų prie bado ribos buvusi, o vėliau „Busho kojelių“ (George'as Herbertas Bushas Vyresnysis – JAV prezidentas 1989-1993 m., kuris ėmėsi įgyvendinti milžinišką JAV humanitarinės pagalbos programą) prisišveitusi visuomenės dalis šiandien labiausiai nekenčia Amerikos ir aršiausiai remia Rusijos kariuomenės veiksmus Ukrainoje. Taip pat ir smūgius prieš užpultos šalies infrastruktūrą – Ukrainos didmiesčių gyventojai priversti kęsti 20 laipsnių šaltį neturėdami nei centrinio šildymo, nei elektros.

Nuo 2022-ųjų Rusijos kariuomenė daužė Ukrainos energetikos infrastruktūrą. Vėliau ši strategija tapo kryptinga. O pernai, metų pabaigoje Ukrainos energetikos ministerija paskelbė, esą šalyje neliko nė vieno svarbaus objekto, kuris nebūtų atakuotas rusų raketomis ar dronais. Problema ta, kad subombarduotų elektrinių, transformatorių darbo neįmanoma atkurti per dienas ar savaites. Net užsienio pagalbos ranka šios problemos negali greitai išspręsti.

Andai pernai buvo skelbta, kad Lietuva Ukrainai padovanojo buvusios Vilniaus TEC-3 jėgainės įrangą. Tačiau iš to, regis, nėra daug naudos. Viena vertus, perduotos įrangos nesuklijuosi per trumpą laiką, o ir tapusi energijos gamybos vienetu ji bus tučtuojau agresorių sugriauta.

Tačiau yra ir kitas klausimas. Jeigu Rusijos ekonomika artimiausiu metu iš tikrųjų eis po paraliais, kaip elgsis didysis humanistas Donaldas Trumpas? Humanistas, nes nuolat pabrėžia savo rūpestį karo metu dideliu skaičiumi žūvančių žmonių. Ar surengs dar vieną „Provide Hope“ – humanitarinės pagalbos Rusijai operaciją?

Jovydas Juocevičius. Drąsūs gimnazistai prieš bailius politikus

Jovydas JUOCEVIČIUS, Prienų savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisijos pirmininkas

Prienuose įvyko tai, kas dažnai nutinka brandžiose demokratijose, bet Lietuvoje vis dar sukelia alerginę reakciją nebrandiems politikams: susidūrė su jų vertybėms prieštaraujančiu politiku, jauni žmonės išdrįso turėti nuomonę ir ją viešai ginti. Ne rėkti, ne daužyti langus, ne deginti padangas, o tiesiog – taikiai protestuoti prieš tai, kam jie nepitaria.

Grupė Prienų „Žiburio“ gimnazijos mokinių taikiai išreiškė savo poziciją per Konstituciją sulaužiusio, antisemitinius pasisakymais garsėjančio Remigijaus Žemaitaičio susitikimą su gyventojais. Atrodytų, nieko ypatingo: Konstitucijoje įtvirtinta susirinkimų ir saviraiškos laisvė, pilietiškumo pamokose apie tai daug kalbama, o ir politikai mėgsta „džiaugtis“ aktyviu jaunimu. Tačiau kai tas jaunimas pakelia akis nuo knygų ir pradeda taikyti tai, ko juos taip uoliai mokoma pilietiškumo pamokose, – staiga paaiškėja, kad demokratija pas mus turi amžiaus, vietos ir turinio apribojimus. Pilietiškumas staiga išgaruoja.

Žemaitaičio reakcija buvo greita ir, sakykime tiesiai, prognozuojama. Skundas savivaldybei, institucinis šurmulyš, „situacijos vertinimas“, duomenų rinkimas apie mokinius, jų amžių, tėvus. Viskas labai tipiška šiam susitepusiam politikui ir labai panašu į elementarų

spaudimą gimnazistams ir jų tėvams. Socialdemokratų valdoma savivaldybė atsakė, kad protestas buvo taikus, bet realiai nesiėmė nieko. Užsitvėrė tylos siena.

Tačiau tylą nėra neutrali. Ji veikia Žemaitaičio naudai. Tyla užleidžia Žemaitaičiui viešąją erdvę, leidžia formuoti naratyvą, kuriame gimnazistai vaizduojami kaip problema, o ne kaip pilietiškumo pavyzdys. Tyla menkina gimnaziją, jos bendruomenę ir pačią pilietinės drąsos idėją. Kai nereaguojama, tai reiškia ne šiaip „nesikišimą“ – tai reiškia pusės pasirinkimą. Ir tai nėra gimnazistų pusė.

Labai apmaudu, kad šiame Žemaitaičio susidorojimo su gimnazistais akte dalyvauja ne tik paties Žemaitaičio pasekėjai, bet ir Prienuose daugybę metų valdantys socialdemokratai. Vietoje to, kad užstotų savo gyventojus, paskelbtų Žemaitaitį *persona non grata* Prienuose, jie bendradarbiauja su Konstituciją sulaužiusiu politiku.

Noriu pabrėžti, kad tokiose si-

tuacijose Prienų savivaldybė tiesiog privalo ginti savo gyventojus, savo gimnazistus. Todėl kreipiausi į Vaiko teisių kontrolierę, prašydamas atlikti tyrimą būtent dėl savivaldybės elgesio ir veiksmų. Vaikai turi teisę dalyvauti visuomenės gyvenime, taikiuose susirinkimuose ir laisvai reikšti savo nuomonę. Ne tada, kai jiems sukanka 18, ne tada, kai tai patogu valdžiai, o čia ir dabar.

Galiausiai, ironiška, bet šioje istorijoje brandžiausiai elgiasi tie, kurie dar neturi balso rinkimuose. Gimnazistai. Jie padarė tai, ko dažnai nepadarė profesionalūs politikai: išdrįso viešai pasakyti, kad kažkas negerai. Jie parodė, kad pilietiškumas nėra amžiaus klausimas. Jie stoji ginti ne tik savo nuomonės, bet ir pačios demokratijos vieno esminių principų – kad blogai dirbančią valdžią galima ir reikia kritikuoti.

Demokratija prasideda nuo drąsos kalbėti. Šiuo atveju – nuo drąsos, kurią parodė gimnazistai. O baigiasi ji ten, kur suaugę politikai, bijodami konfliktų, slepiasi kompiuteryje ir apsimeta, kad nieko nevyksta. Ir jei kas nors šioje istorijoje atrodo vaikiškai, tai tikrai ne gimnazistų elgesys.

POLITINĖ REKLAMA

Užsakovas: Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai. Skaidrumo pranešimas: Visas skaidrumo pranešimas skelbiamas interneto svetainėje <https://www.gyvenimas.eu/sp3/>. Užs. Nr. 004

Duona ant stalo – tai bendrystė bei dėkingumas už kasdienį gyvenimą

(Atkelta iš 1 p.)

atsakomybės ir dėkingumo. Todėl ir šv. Agotos dieną pašventinta duona buvo laikoma ypatinga – saugancia namus nuo nelaimių, vienijančia šeimą ir bendruomenę.

Apie šią ypatingą duoną reikšmę jautriai kalbėjo lietuvių rašytojai. **Justinas Marcinkevičius** savo kūryboje duoną siejė su žmogaus sąžine, darbu ir ryšiu su gimtąja žeme. Jo mintyse duona nėra tik maistas – tai tylus kasdienis žmogaus pasižadėjimas gyventi dorai, atsakingai ir su meile. Duona niekada

nebuvo švaistoma – ji buvo dalijama, saugoma, gerbiama. **Vincas Krėvė** duoną siejo su namais, motinos šiluma, vaikystės prisiminimais. Duona – tai ir saugumo, ir sugrįžimo simbolis, jungiantis kartas. Duona jo kūrinuose tampa tarsi tylus liudytojas, perduodantis vertybes iš senelių vaikams.

Krikščioniškoje tradicijoje duona įgauna vis gilesnę prasmę – ji tampa dvasinės stiprybės, aukos ir palaikinimo ženklu. Šv. Mišiose pašventinta duona primena, kad žmogus gyvas ne vien kasdieniu maistu, bet ir tikėjimu, viltimi, bendryste.

Ji kviečia dalintis, būti atidžiam kitam ir dėkingam už tai, ką turime.

Šv. Agotos – Duonos diena kviečia iš naujo atrasti paprastų dalykų vertę. Ji priminė visai Globos namų bendruomenei, kad tikroji stiprybė slypi pagarboje – darbui, žmogui, tradicijoms. Duona ant stalo – tai ne tik sotumas, bet ir ramybė, susitelkimas, šilti pokalbiai, bendrystė bei dėkingumas už kasdienį gyvenimą.

Prienų globos namų socialiniai darbuotojai: Irena Laukaitytė, Jūratė Kuzmickienė, Gintas Mikalauskas

Nemumėlis

Parengė „Gabijos“ kūrėjų klubas

Ir kas gi Tu esi, Tėvyne?

Tavo pradžia, kaip ir žmogaus, anot Poeto Justino Marcinkevičiaus, prasideda nuo „A“ ir baigiasi „Ž“. Ilgas tai kelias. Tu, Tėvyne, drauge su kiekvienu žmogumi išlipai iš lopšio, išriedėjai iš ašaros ir giliai suleidai savo šaknis mūsų širdyse. Tėvyne, Tu saugai mus – Tave saugančius. Tu turi ir tik Tau priklausančią atmintį. Todėl ir atmeni ilgą istorijos kelią, kuris prasidėjo nuo mažo kiemo, o jame buvo pribarstyta daug daug raidžių. Tu vedei mus už rankų,ėjai nuo raidės prie raidės, dėliojai iš jų žodžius. Žiūrėjai į juos plačiai atmerktomis akimis, ėmei į savo rankas, glostei ir spaudai prie širdies. Šventai tikėjai, kad kiekviena raidė, kiekvienas žodis – svarbus, reikalingas ir privalo būti mylimas, saugus. Nes Kalba ir Tu, Tėvyne, visada stovite tiesos pusėje. Iš Tavęs, Tėvyne, išaugome mes – tauta, išaugo LIE – TU – VA.

Gyvenimas teka, vingiuoja, vilnija tarsi mūsų krašto istorijos veidrodis – Nemuno upė. Kalba, kaip ir Tėvynės sąvoka, į žmogų ateina su mamos lopsine ir išeina su paskutiniu atsidūsėjimu. Sotinišiai ja visą gyvenimą ir niekaip pasisotinti negali, nes ji – duona ir vanduo. Koks aukštas ir šviesus šiandien Tavo, Tėvyne, Vasario dangus, po kurio skliautais plačiai atvertos akys – matyti laisvę, įsitempusi klausia – girdėti taiką, tiesą, laisvą žodį! Tėvyne, Tu esi viskas, kuo šiandien esame mes, Lietuvos vaikai. Tu esi viskas, ką geba ir gali žmogaus protas, jausmai.

Valė Petkevičienė
Birštono – Prienų kūrėjų klubo „Gabija“ vadovė

Valė PETKEVIČIENĖ

Kalbos žemė

Brendu per eilėraščių pusnį,
klampoju, klimpstu
vis giliau ir giliau.
Kol sustoju,
išbrist negaliu.
Juntu po kojomis –
atsiveria ji –
mano kalbos žemė.
Ji laiko mane.
Ir aš jos laikaisi.
Ačiū, žeme, –
kalba gimtoji!
Kad galiu ir kad leidi
gyvent Tavimi.
Be Tavęs – mano
žodžiai tušti.
Ir eilės – beprasmės.
Su Tavim – aš stiprus,
aš galingas ir

laisvas poetas.
Sotink, žodi!
Sotink, kalba gimtoji!
Maitink, augink,
duok rankoms
ir protui jėgų įsikibti į
Tavo noragą.
Arti tiesias, teisingas
gimto žodžio vagas.

Kai sunku įsivaizduoti...

Sunku įsivaizduoti Lietuvą be Nemuno,
be šimtametės Grainio liepos,
gimtos kalbos Rūpintojėlių, „Ažuolų“ –
stiprybės ir vienybės tiltų.
Ir be dienos, kai skausmas, pareiga,
kai ašaras šluostanti meilė
pripildė mus visus Lietuvos,
kai tautoje užaugo
didis Laisvės piliakalnis...
Kai krauju iškosėta
„Lietuva, Tėvyne mūsų“ tapo tikėjimu,
malda, paguoda.
Kai netekty, kai ašaros krisle, kai kumštyje –
mažos tautos vienybė ir didi galia.
Įsivaizduoju sausio dieną,
kai pakvimpa pavasariu...
Ir matau, kaip krauju palaistytas
pražysta laisvės sodas.
Jo žieduose – pasiryžimas, baimė,
nerimas, viltis ir visa aprėpianti meilė.
Laisvės sodas – tai ji –
kalba gimtoji – saulė danguje.
Laisvės sodas – tai ji, vienintelė, –
Tėvynė Lietuva.
Sunku įsivaizduoti Lietuvą be laisvės, be tiesos,
be tikslo ir be lietuvių kalba kalbančio žmogaus.
Sunku įsivaizduoti...

Rimantė BUTKUVĖ

Gimtinės tikrumas

Paliečiu žemę ne tam, kad išgyčiau, kad sušilčiau.
Kai raukšlės gulasi veide lyg simetriškai nupjautos kulbės rievės.
Šis ryšys susiraizgo šventos pareigos būtinybė – saugoti ją, paveldėtą
iš savosios Tautos!
Pats žodis man saldus lyg gimti meduje, lyg kvėpavimas kartu erdvėje
maitina prasmingą Protą.
Jis man sako: – Reikia būti!
Čia, savo kieme, su voverėmis sodinti augalus, o su lapėmis išvalyti
aplinką.
Tai ne ta vieta, kuri laukia. Tai klausimas, ar galiu čia būti be iliuzijų.
Turiu visą laiką spręsti, ar esu jos dalis, ar būsiu pasaulio žmogus,
latrė, pinigų prašytoja, tuščiagarbė europietė?

Ne! Aš esu Lietuva!

Ir mano namas Lietuvoj – su slenksčiu, kurį perlipus, užplūsta viskas sava.
Kurdama savo namą gaivinu ir gimtinę be pertrūkio, nes širdies plakimas kartu su žemės pulsavimu
yra gyvastis, mano žodžiai ir jausmai, leidžiantys ja žavėtis.

Ir aš tuo ryšiu žaviuosiu.

Ir tai yra teisinga!

Ir gimtinės tikrumas mane kuria iš naujo!

Alvyra PIETERYTĖ-SVENTICKIENĖ

Daina

Nuo tėviškės kalnelių, nuo miškų
Atskrenda aidas lietuviškų dainų.
Dainuoja tėtis ir mama,
Ir mes, vaikai, su jais drauge.
Ir skamba gojai ir šilojai
Mano gimtinėj Dzūkijoj.
O ežerėliai, kalnai ir kloniai
Dainužės aidą atkartoja.
Ir rodos, kad dainuoja Lietuva visa.

Gimtoji kalba

Kai peržengiau trobos slenksčių,
Dar kalbėti nemokėjau.
Slapstėsi žodžiai kiemo žolėje,
Gaudė saulės zuikučius šaltinėly,
Suposi rugių lauke ir virpėjo
Ant besišypsantių motinos lūpų.
Dar nemokėjau kalbėti,
O jau girdėjau ir klausiausi,
Kaip gražiausios muzikos, gimtos kalbos.
O kai kalbėti pradėjau,
Visur kartu su ja einu,
Ir nėra pasauly man gražesnės kalbos
Už Motinos ir Lietuvos.

Kad prisimintų

Tėvyne, Lietuva, gimtine mano,
Nuausiu tau po kojom lino taką,
Kad visa tauta ant jo sustotų
Ir tavo laisvę pasidžiaugtų.
Kad prisimintų,
Kaip Baltijos kely stovėjom,
Kaip šlovinom dainom tave
Ir savo pergalę tikėjom,
Nes buvom vienas kūnas ir dvasia,
Kurios palaužti negalėjo
Baisioji priespaudos ranka.

Lietuva vaikystėje

Aš nežinojau, kaip tave vadinti.
Tik laksčiau basa po tavo gėlėtą pievą,
Gaudžiau drugelius, rinkau žemuoges,
Gėriaus šaltinėlio vandenį
Ir stebėjausi ažuolų žalumu.
Aš nežinojau, kaip tave vadinti.
Tik užvertusi galvą dangaus mėlynėn,
Girdėjau nuostabią vyturio giesmę,
O vakarais lakštingalos treles.
Naktimis kalbinau mėnulį
Ir man mirksinčias žvaigždes.
Klausiausi arklių prunkštimo
Ir ilgesingos naktigonų dainos.
Glosčiau rankomis motulės audinių raštus
Ir svajojau apie didelį ir platų pasaulį.
Tada dar aš nežinojau, kad tu Lietuva.
Tu buvai tik mano namai, mano
gimtinė.

Atleisk, Tėvyne

Atleisk, Tėvyne, jei kasdien Tavęs nešlovinau,
Nekūriau Tau eilių, vainikų ažuolų nepyniau.
Tik sėjau rugį, liną, žalią rūtą,
Kepiau ruginę duoną, vaikus Tau savo auginau.
Atleisk, Tėvyne, kad su Tavim retai kalbėjau.
Tik dainose tave minėjau,
Į rankšluosčius įaudžiau Tavų laukų gėles,
Dukras audimo raštų ir gimtos kalbos išmokiau.
Atleisk, Tėvyne, kitaip Tavęs mylėti nemokėjau,
Širdies kertelėje visada turėjau.

Ryto akimirka

Ant namo slenksčio žaidžia
Saulės spindulys ir vaiko šypsena.
Pirmasis žingsnis, lydymas mamos.
Prie kiemo vartų pasitinka tėtis,
Ir, užmetęs dalgį ant šakos,
Į saulę sūnų pakylėja.
Ir krykščia vaikas, ir kvatojas.
Jo linksmas juokas užkrečia visus.
Ir skamba tėviškės laukai ankstyvą rytą

Nuo vaiko juoko, vieversio

giesmės,

Gražios lietuviškos kalbos.

Čia – mūsų namai, čia – Lietuva,

Tėvynė, vaike, mūsų mylima.

Jurgis MONTVILA

Prienų kraštas

Prienų kraštas – tai mūsų gimtinė
Prie vaizdingų Nemuno krantų.
Čia užaugom, čia takus išmynėm,
Čia gyveno mūs šimtai kartų.

Mūsų žmonės darbštūs ir nagingi,
Ir kiekvienas čia yra svarbus.
Prienų žemė gerumu turtinga.
Buvo taip, yra ir visad bus.

Talentai, išaugę po mūs saule,
Dvasioje istorijos kilnios.
Garsina jie Lietuvą pasauly.
Ir darbuos, ir moksluos, ir menuos.

Mes, prienškiai, mylim savo kraštą
Iš visų savų širdžių gelmių.
Įlausti mes Verknės pievų raštuos
Ir nėra šioj žemėj gražesnių!

(Nukelta į 4 p.)

Nemumėlis

(Atkelta iš 3 p.)

Lietuviai

Baltų gentys per amžius čia buvo,
Gintarinių krantų priekviestis.
Mes Žemaičiai, Aukštaičiai, Nadruviai,
Sėliai, Sembai, Žiemgaliai aukšti!
Jotvingiai mes: Dainuviai, Sūduviai.
Kuršiai, Skalviai, Prūsai kieti!
Mes Lietuviai, visi mes Lietuviai
Ir jau niekad nebūsime kiti!
Lenkė galvas mums slavai pagriuvę,
Nors nebuvo jie toki minkšti.
Juos apgynė karžygiai lietuviai,
Tarsi uolos, lyg mūras tvirti!
Jei ne mes, nuo totorių pražuvę
Slavų gentys būt jau užmiršti.
Lūžo ietys krūtinėn lietuvių!
Mes iš ažuolo rąstų rėsti!
Karūnas kėlė ten prieš lietuvi,
Kvietė sėstis ten sostai minkšti,
Lenkės popiežiai buvę, nebuve,
Laimino, net kai buvo šalti.
Mes už laisvę kovoje ir žuvę,
Kad nemindžiotų priešai pikti.
Nevergavom, ne kartą įkliuvę,
Kaip Pilėnai verčiau uždegti!
Mylim tuos, kuriems žemės Lietuvių
Tapo savos, o jie išmesti
Iš savųjų tėvynių. Būt žuvę
Savo žemėj. Ar mūs pakviesti.
Mes juk buvom ir būsime Lietuviai
Tokie esam, nebūsime kiti!
Smigo kulkos į širdį lietuvių.
Verkė mamos, vaikai palikti...
Lietuvon vėl sugrįžo lietuviai,
Šimtus, dešimtis kartų tremti!
Lietuvos vardu keliam ir gulam,
Už ją mirt ir gyventi pakviesti!
Šitiek amžių! O mes neprazūvom!
Ne iš minkšto mes molio plūkti!
Prie Neris mes, prie Nemuno buvom,
Esam, būsime lyg plieno lieti!

Mano žemė

Balto rūko šydu apsigobus
Mano motina – žemė žalia.
Ji sušildo ir didmiesčių stogus,
Gležną gėlę, kuri po eglė.
Ji, kai reikia, paglosto, paguodžia,
Pasūpuoja vaikus kaip sapne.
Nuo palangės ji nupučia suodžius
Ir krūtim pamaitina mane.
Pamaitina ji visą pasaulį,
Ir nežiūri blogi ar geri.
Ji tik nori, kad žmonės po saule
Šviestų laime ir būtų dori.

Dėkoju

Dėkoju tiems, kurie mane sukūrė –
tai Lietuvai tėvynei ir dievams.
Kurie mane gyvenimui užbūrė –
tai broliams, sesėms, mokytojams
ir, žinoma, tėvams.

Dėkoju tiems, kas mane užaugino –
tai Lietuvai gimtinei ir dievams.
Kurie mane gyvenimui mokino –
tai broliams, sesėms, mokytojams
ir, žinoma, tėvams.

Dėkoju tiems, kurie kentėt išmokė –
tai brangiai mano Lietuvai, dievams.
Kurie mane dainuot ir verkė mokė –
tai broliams, sesėms, mokytojams
ir, žinoma, tėvams.

Dėkoju tiems, dėl ko esu lietuvis –
tai iškankintai Lietuvai, dievams.
Kad ligi šiol dvasia dar neprazūvęs –
visiems didžiausias dėkui, visiems.
Labiausiai tai tėvams.

Dvylikamečio Dominyko tikslas – olimpinės žaidynės

(Atkelta iš 1 p.)

baseine, net ir šeimos kelionių maršrutai visada derinami prie vaikų sportinio krūvio ciklo, pakeliui esančių baseinų darbo laiko.

Paklaustas, su kokiais lūkesčiais tuomet 7-erių metų berniuką tėvai nuvedė į plaukimo treniruotes, Dominyko tėtis teigia tikintis, jog tėvų ar senelių gyvenimo būdas turi tiesioginę reikšmę vaikų gyvenimui, todėl džiaugiasi, jog jų šeimoje sportuoti mėgsta ne tik jis pats, bet ir žmona Vaida.

Taip natūraliai susiklostė, jog sportuoti su vaikais jiedu pradėjo nuo vaikystės, Dominyko tėtis juokauja, jog, gimus sūnui (Dominy-

kui, – aut.p.), gydytojai, pažvelgę, kaip šis laiko rankutes, juokais prognozavo, jog iš jo užaugs boksininkas. O kai Prienuose atsiradė baseinas, tėvai nusprendė, kad plaukimas gali būti puiki sportinė pradžia. Na, boksininku Dominykas dar netapo, nors, kaip pats sakė, norėtusi daugiau laiko skirti kovos menams, užtat užaugo perspektyviu plaukiku.

Nors Dominykui tėra 12 metų, jo svajonės ir užmojai ne vieną stebina brandumu, mat, kaip sportininkas, jaunas plaukikas svajoja sudalyvauti Olimpinėse žaidynėse, bet turi ir kitą svajonę – išmokti valdyti lėktuvą.

Rimantė Jančauskaitė

Vasario 5-oji – Šv. Agotos diena

Vasario 5 dieną Ašmintos bibliotekoje sklandė ypatinga nuotaika – čia vyko jaukus rytmetis ir edukacinė veikla, skirta Šventosios Agotos duonos dienai paminėti. Renginyje dalyvavo Prienų lopšelio-darželio „Pasaka“ ikimokyklinio ugdymo grupių vaikai kartu su savo mokytojais: A. Prancevičiene, A. Struckiene, L. Bendinskiene, D. Laukaitiene.

Edukacijos metu vaikai žaidė smagius žaidimus, klausė eilių ir pasakų apie duoną, susipažino su įvairiais grūdais bei miltais. Ypatingą nuotaiką kūrė gyva muzika – vaišindamiesi bibliotekininkės Rasos Šiugždinienės kepta duona, patys tepdami ją sviestu ir medumi, vaikai klausėsi kanklių skambesio. Kanklėmis grojo Rima Vilkiene.

Rytmečio pabaigoje vaikai

atliko prasmingą, gerumo kupiną užduotį – kruopščiai ir gražiai supakavo duonos riekes, kurias nunešė dovanų Strielčių globos namuose gyvenantiems senoliams. Šis nuoširdus gestas tapo gražia Šventos Agotos dienos žinute apie dalijimąsi, rūpestį ir pagarbą duonai bei žmogui.

Ašmintos laisvalaikio salės informacija

Gyvenimo medis augina naujas šakas

Sukanka 120 metų, kai Skriaudžiuose įkurtas pirmasis kanklių ansamblis Lietuvoje

Skriaudžiai = „Kanklės“ (I)

Pradžių pradžia

„Nuo Kauno Marijampolės link jei vyksi, –
Pusiaukelėj Skriaudžių miestelį išvyksi.
Nagingi, dainingi čia žmonės gyvena,
Pamėgę labai kanklių muzikos meną“.

Skriaudžių kaimas, esantis Prienų rajone, jau daugiau nei šimtmetį žinomas kaip ypatinga vieta, kur kanklės nėra tik muziejinis eksponatas ar sceninis instrumentas. Tai gyva, iš kartos į kartą perduodama tradicija. Šios tradicijos širdis – Skriaudžių kanklių ansamblis „Kanklės“ – seniausias kanklių ansamblis Lietuvoje, kurio veikla prasidėjo 1906 m. ir su trumpais pertrūkiais tęsiasi jau 120 metų. Skriaudžių kanklės buvo trumpam prtilusios pasaulinių karų, pokario ir pirmaisiais sovietinių represijų metais.

Šiomet minimos 120-osios ansamblio įkūrimo metinės, todėl 2026-iejį LR Seimo nutarimu paskelbti Kanklių metais.

Kankliavimas Skriaudžių apylinkėse jau XIX a. pabaigoje buvo viena iš svarbių tautinio sąjūdžio formų. Kanklės buvo daugelio skriaudžiškių šeimose. Kaimo jaunimas aktyviai domėjosi kultūra ir vakarais susiburdavo groti, dainuoti ir skaityti uždraustą lietuvišką spaudą.

Pirmojo Lietuvoje kanklių ansamblio įkūrimas ir veikla iki Pirmojo pasaulinio karo

Kanklių ansamblis buvo įkurtas tautinio atgimimo laikotarpiu, kai lietuvių kultūra, kalba ir muzika tapo svarbia pasipriešinimo ir tapatybės išsaugojimo forma. Būtent tais metais į Skriaudžius atsikėlė gyventi vargonininkas Pranas Puskunigis (1860–1946 m.).

Kazimieras Orlauskas 1989 m. savo prisiminimuose apie P. Puskunigį rašė: „Pranai, Jūs į Suvalkijos žemę, Skriaudžius, atvykote ne vienas, o su tautos gaivintoju – etnografinėmis kanklėmis. Tai buvo 1906 metais. Kanklės caro priespaudos laikais buvo tarsi šviesa atgimstančiai lietuvių tautos dvasiai“.

P. Puskunigis, tik atvykęs į Skriaudžius, pastebėjo, kad apylinkėse jau gyvavo kankliavimo tradicija, tačiau trūko organizuotos veiklos ir kryptingo ugdymo. Kadangi tuo metu jau buvo panaikintas kalbos draudimas, P. Puskunigis ėmė rūpintis lietuvių ir kanklių muzikos populiarinimu. Naujojo vargonininko kankliavimas greitai sudomino apylinkės jaunimą. Surinkęs būrelį kanklių ir dainos mylėtojų iš Skriaudžių, Veiverių mokytojų seminarijos, jis įkūrė kanklių ansamblių. Skriaudžiuose jo kanklininkų būrelis vis gausėjo, teko skobti vis daugiau kanklių. Tuo metu Skriaudžiuose skobti kankles mokėjo tik vienas žmogus – P. Puskunigis.

Pasakojama, jog, prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, pro jo namelį Skriaudžiuose skubėjo besitraukiantys žmonės, o jis savo sodyboje meistravo naujas kankles. Anot jo, kanklės, darytos per karus ar kokių kitu blogu metu, geriau skambančios. Kanklės tikrai išėjo skambios, su meile gamintos.

K. Orlauskas prisiminimuose rašė: „Prano Puskunigio šeimos pragyvenimo sąlygos buvo sunkios, bet jis rado pragyvenimui šaltinį savo darbščiose rankose. Dainius pats dirbino kankles. Jos buvo ornamentuotos ir skambios. Rodos imtumi jas į rankas ir skambintum“.

Nors ansamblis pirmuosius žingsnius žengė nedrąsiai, tačiau žinia apie gražiai skambinančius kanklininkus ir dainuojančias merginas sklido vis plačiau.

Nuo pat pirmųjų metų ansamblis tapo ne tik muzikiniu kolektyvu, bet ir bendruomenės telkimo centru. Kanklių skambesys lydėjo vakarones, šventes, religinius ir tautinius renginius, o pats ansamblis greitai

išgarsėjo ir už Skriaudžių ribų.

Pirmieji P. Puskunigio mokiniai buvo K. Lekeckas, J. Genys, J. Jancauskas, J. Degutis, E. Alenskaitė, vėliau prisijungė A. Degutis, P. Puskunigio dukra Kunigunda ir kiti.

Anot Jauniaus Vyliaus, iš P. Puskunigio ir K. Banionio atsiminimų nuotrupų galima susidaryti maždaug tokį vaizdą: „tuometinis ansamblis – tai grupė dainuojančių kanklininkų, tarp kurių nebejaunas, geraširdiško veido žmogus – Pranas Puskunigis. Apsirengęs kas šventadieniniais, kas paprastais kasdieniais drabužiais, susėda mišriai – vyrai, moterys, ant kelių – kanklės, visi kartu kankliuoja ir dainuoja. Dainavo dviem balsais, pritariama buvo tercija“.

Pirmasis ansamblio koncertas įvyko jau 1907 m. Sasnavoje, po ten vykusio spektaklio, o netrukus kanklininkai pradėjo rengti savo atskirus koncertus. 1908 m. buvo surengtas koncertas Veiveriuose, po suvaidintos Keturakio komedijos „Amerika pirtyje“.

Tuometinį ansamblio repertuarą, remiantis Prano Puskunigio sūnaus Leono Puskunigio pasakojimu Jauniui Vyliui, sudarė apie 50 lietuvių liaudies dainų, labiausiai paplitusi ir mėgstama daina buvo „Paklauskit jūs lietuviai“ (Skriaudžių kanklininkų dainyne pavadinta „Daina apie senovę“). K. Orlauskas minėjo: „Jis dainoje „Paklauskit jūs lietuviai“ jautriai apdainavo Kęstutį, Birutę, Vytautą ir garbingą Lietuvos praeitį. Ši daina, lydimą kanklių muzikos bei choro, išspaudžia ne vienam klausytojui gaudžią ašarą“. Anot K. Orlauskos, ši daina – „tai šedevras kaimiško meno“. P. Puskunigis akcentavo, kad šią dainą reikia atlikti linksmai, smagiai. Laikui einant, originalus dainos tekstas buvo kiek pakeistas. Beje, 1912 m. Onos Vitkauskytės knygynas Kaune išleido atviruką, kuriame išspausdintas šios dainos trečias posmas: „Skambekite mano kankles sirdi suraminkit, ir senųjų mūsų gadyne atminkit“. Šis atvirukas į Lietuvą atkeliavo 1981 m. iš JAV.

P. Puskunigio pastangas populiarinti kankles ir jų muziką puikiai atspindi trumpa, bet vaizdi citata iš jo straipsnio, 1911 metais spausdinto katalikiškajame savaitraštyje „Šaltinis“: „Senovės dainos nykte nyksta: retą kur rasi vaikiną, kad norėtų jas dainuoti. (...) Jaunime, pabuskime! Vargu kur rasime geresnį prietelių už kankles ar kitą tinkamą muzikos

Pranas Puskunigis.

instrumentą; kanklės išklausys, brolau, kantriai tavo pasiskundimą; kanklės kalbės, paguos, ramės, linksnys tave, kada tau to reikės; tylės, kada norėsi, kad tylėtų; bus tau visados ištikimiausias prietelius, jei tik su juo sėbrausi“. Straipsnis pasirašytas „Kanklininko“ slapyvardžiu, tačiau niekam nekilo abejonių, jog tai – P. Puskunigis.

P. Puskunigis ir pats kūrė dainas. K. Orlauskas prisiminimuose rašė: „Jis sugebėjo savo literatūrinu talentu kurti dainas, pritaikyti joms melodijas taip, kad jos tiktų kanklių muzikai. Dainiaus kūryboje dvelkia patriotizmo jausmas, kuris caro priespaudos metais Lietuvai buvo būtinas ir reikalingas. Tas Dainiaus jausmas ir buvo tų laikų galios šviesa, kuri puošė kiekvieno lietuvių širdį ir jausmus“.

Anot J. Vyliaus, „P. Puskunigis kankliavo mišriuoju būdu (prof. P. Stepulio terminas), kuomet kairės rankos pirštais stygos ne tik uždengiamos, bet ir užgaunamos, o dešinioji tik brauktuką valdo. Ne visi ansamblio dalyviai perėmė šį būdą – jis daug sunkesnis, todėl manoma, jog dauguma kankliavo dengimo būdu, t. y. kairės rankos pirštais tik uždengdavo stygas, ketvirtas kairės rankos pirštas būdavo nuolat laikomas ant antros stygos, o trečias, antras ir pirmas uždengdavo 3, 5, 7 arba 4, 6, 8 stygas“.

Tiesa, teigiama, jog P. Puskunigis skambinimui palengvinti naudodavo numeraciją. Ant popieriaus juostelės skaitmenis surašydavo taip, kad pakūšus po stygomis dešiniajame kanklių krašte, kiekvienas skiemuo sutaptų su atitinkama styga. Po to užrašydavo dainą „Oi tu, ažuolėli“ skaičiais, kad nežinančiam natų būtų lengviau pradėti mokyti kankliuoti.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, ansamblio veikla nutrūko. P. Puskunigis 1914 m. išvyko į Kauną. Paslėpė savo kankles švento Kazimiero knygyne ir tęsė savo darbus Kaune. Retkarčiais grįždavo į Skriaudžius, kur susitikdavo su kanklininkais. 1918 m. Skriaudžių kanklininkai vėl susibūrė.

Per 120 ansamblio gyvavimo metų ansambliai vadovavo keliolika vadovų. Kiekvienas iš jų įnešė savitą indėlį į jo gyvavimo istoriją. Jų visų pastangų dėka ansamblis buvo kuriamas, palaikomas ir tebegyvuoja šiandien – praėjus net 120 metų nuo jo įkūrimo. Todėl verta paminėti kiekvieną iš jų.

Bus daugiau

Namu ūkis

Priminimai vasariui...

Na, kurį laiką nebeteks kalbėti: „Ot buvo laikai: žiemos kaip žiemos, sniego iki kelių, tvoros nuo šalčių pyškėdavo.“ Visko ši žiemuzė pažėrė su kaupu. Ir grožybių, ir vargelio buvo. Kažin ar taip lengvai per Užgavėnes pasiseks ją prikaltinti atsitraukti. Vargiai ir vieversį šį mėnesį išgirsim. Bet mėginti ir raginti būtina – tegul kaunasi Lašininis su Kanapiniu, o mes, įveikę vasario monus, lengviau atsikvėpsim, Žemelės bundančios imsime laukti, nors sinoptikai mėgina sakyti, kad tikro tradicinio pavasario galime likti ir nepastebėję.

- Geriausios mėnesio dienos: 11, 13, 20, 21, 22, 23, 27, 28;
- Prasčiausios mėnesio dienos: 10, 16, 24, 25;
- 17 d. Užgavėnės, prasideda ir Raudonojo Ugninio Arklio metai, 24 d. – Šv. Motiejus, Vieversių diena.

Namams...

Mados. Metų pradžioje neapkalbėjome naujų vėjų namų interjere, dizaine. „Pantone“ spalvų institutas 2026 metų spalva paskelbė „Cloud Dancer“ – balkšvą atspalvį. Lietuviškai būtų „debesų šokėja“. Tai purus ir ramybe persmelktas neutralus baltos spalvos tonas, skatinantis tikrą poilsį, ramybę, aiškumą ir naują pradžią. Tai – tarsi nauja tuščia drobė, kurioje gali suteikti erdvės savo vaizduotei, kūrybai. Ši minimalistinė spalva tarsi padeda išsilaisvinti nuo išorinių dirgiklių, jos pagalba galime kurti harmoningą ir lengvumo kupiną aplinką. Ji leidžia išsiskleisti kitoms spektro spalvoms, kurti kontrastą. Galima derinti ir su pastelinėmis ar grynomis, ryškesnėmis spalvomis. Tai po ilgo laiko, nuo 1999-ųjų ir vėl karaliaus balta spalva.

Aišku, nespėsime kasmet keisti savo namų interjero, bet visuomet yra galimybė kūrybingai išnaudoti nors dalį tokios tendencijos.

Tai galioja ir rūbų madai, ir mūsų aplinkai, želdynams. Baltame fone viena kita ryškesnė spalva sužibės elegantišku minimalizmu.

Sodininkui...

Grožis ir bėdos. Neįmanoma atsigržėti šiemet vaizdais iš sniego patalais apklotų sodų, gražiai apsnigtai, apšerkšnijusiais medžiais, krūmais. Gražiausių fotografijų apstu ir interneto platybėse. Tačiau sniego gausa ir didelių bėdų sode gali pridaryti. Tikriausiai ne vienam ir pridarė. Labiausiai medžiai bijo atodrėkio, ypač jauni ir seni. Per atodrėkį sniegas tampa šlapias ar suledėja, šakos neatlaiko svorio, lūžta. Purtykite sniegą nuo medžių ir krūmų labai atsargiai. Gelbėkite spygliuočius ir visžalius augalus. Gausiam sniegui ypač jautrius pušys, kadagiai, koloninės formos augalai. Nepamirškite valyti sniegą ir nuo karpomų gyvatvorių.

Šiūmečio sniego gausa tikriausiai išlaužė ir sugadino ir kitus dekoratyvinius augalus sode, todėl šiltesnę dieną išvalykite, surinkite juos.

Genėjimas. Jeigu oro temperatūra nusistovės apie –10°C, mėnesio pabaigoje galite pradėti genėti obelis, vynmedžius, sodines šilauoges, o dar vėliau – serbentus, agrastus, gervuoges.

Laikas pasigaminti sodo tepalo. Tam reikės kanifolijos arba pušų saku, vaško (nebūtinai geriausios kokybės), augalinio aliejaus (4:2:1). Nesunku atnaujinti, jei turite užsilikusio ir seno sukietėjusio tepalo, tereikia jį pašildyti su visu indeliu ar įpilti aliejaus.

Vaismedžių kamieno ir šakų ligoms gydyti tinka hidropelenų tepalas, kurio pasigaminti taip pat galite patys. Tam reikės 1 kg hidrolo ir 400 g gerai išsijotų medžio pelenų. Juo žaizdas geriausia tepti praėjus kelioms dienoms po genėjimo, kai apdžiūva žaizdos, kad geriau priliptų.

Veja po sniegu – jautri! Nevaikščiokite ir nevažinėkite po veją. Po sutryptu sniegu susiformuoja ledo pluta, ji pažeidžia velėną, susidaro išretėjusios dėmės. Po suledėjusia sniego pluta vejai trūksta deguonies, gali visai sunykti. Suledėjusią plutą kiek galima suskaldykite. Nesukraukite ant vejų didelių sniego krūvų! Tirpdamas sniegas negrįžtamai pažeis velėną. Po suspaustu sniegu žolė greičiau suseraga pašaknio ligomis, blogiau atželia, Jeigu kažkur vejose vietoje susidarė sniego sankaupos, krūvos, tai paskleiskite jas tolygiai.

Saulė ne tik džiugina. Nuo jos aštrių spindulių pridenkite rododendrus, buksmedžius, kitus dekoratyvinius visžalius sodo augalus. Naudokite eglės šakeles, galima ir žalios spalvos tinklą užmesti. Jis derės prie aplinkos, apsaugos nuo saulės ir negadins vaizdo. Jei pagaliau kiek atšiltų, galima palieti pokrūmius, pamulčiuoti. Mat iš sušalusios žemės šaknis negali paimti vandens, o įdienenos ir esant saulėtai dienai daug jo išgaruoja per lapus, spyglius.

Lankydamis sodą kiekviena proga pasidairykite ir pastebėję nurinkite užsilikusias vaismedžių mumijas, sudžiūvusius lapus, sudėginkite juos – taip sumažinsite moniliozės sukėlėjų.

Kiškiiai besočiai... Vasario pabaigoje jie pridaro ypač daug eibių, nes būna alkaniausi. Todėl nuolat tikrinkite, ar vėjas nenuplėšė apdangalų, nes tie besočiai dabar jau įsisuka ir į senesnius medžius.

Ruoškite inkilus paukšteliams! Anksčiau ar vėliau jie paskris, nenuvilkime, nesusivėlinkime.

(Nukelta į 6 p.)

Pašnekesiai Šventas tas mūsų vasaris...

Prasidėjęs šv. Blažiejaus minėjimu, linų šventinimu, o paskui ir Šv. Agotos diena, per kurią dar ne viena šeiminkė imasi ir kepa šv. Agotos duonelę, šventina ją, dalinasi su artimaisiais, kaimynais, draugais, vasaris ėmė ir taip įsibėgėjo, kad net sunku patikėti kalendorinei žiemai baigiantis. Štai dar nuplėšim kelis kalendoriaus lapelius ir jaunimėlis smagiai švęs Šv. Valentino, ar kaip dar sakoma, įsimylėjėlių dieną. Dar prieš kurį laiką purkštavę ir kritikavę, arba nepagrįstai kaltindami ją užgožiant mūsų valstybinę šventę, dabar jau susitaikėme – tegu tik jie sau dovanoja tas širdes, tegul džiaugiasi ir myli. Nes nieks negali konkuruoti su tavo širdyje degančia meile Tėvynei, jos siekiam, istoriniam atminimui. Kelsime Trispalves, švėsime, sveikinsime vieni kitus. Ir ypač dabar, kai gyvenimas ir pasaulio įvykiai eilinį kartą parodė ir priminė Nepriklausomybės išsaugojimo kainą, jos vertybių svarbą ir trapumą. Nepaprastai smagu ir gera pastebėti, kad šventes išmokome švęsti, nepaversdami jų „dar vienu laisvadieniu“ buities darbams nudirbti. Renginių, skirtų šiai datai, gausa, pasikeitęs jų koloritas, kai rimtis tikrai gražiai dera su džiaugsminga nuotaika, nuteikia viltigai. „Šventes švęsk!“ – ir krikščioniškoje tradicijoje šis įstatymas reiškia rasti ramybę ir džiaugsmą, sukurti harmoniją savo gyvenime. Todėl tikrai verta Vasario 16-ąją paversti gražia šeimos švente, dalyvauti renginiuose su vaikais ir vaikiaičiais, paaiškinti jiems šios dienos svarbą ir reikšmę. Pagaminti pagaliau ir

skanūs šventinius pietus, kartu pažiūrėti tam skirtas laidas ar gerą filmą.

Žiūrėk, jau ir šv. Motiejus, Vieversio diena čia pat. Gal tos jo giesmės dar ir neišgirsime, bet širdyje suspurdės jos laukimas.

Šalta ir speiguota, dar kitaip „senoviška“ šių metų žiema kiek pristabdė mūsų bėgimą, pridarė nemažai rūpesčių, bet ir grožio akiai ir širdžiai buvo apstu. Tos švartios baltumos prisigėrė akys ir širdys... Tegul ji išlieka ilgam, tegul joje ryškiai sužėri ir tos Šv. Valentino raudonos širdelės, ir mūsų Trispalvės – Geltona, Žalia, Raudona.

Jūsų Augustina

Skanaus!

Senovėje mūsų protėviai per Užgavėnes valgė daug ir riebiai – taip užgavėdavo ir pasiruošdavo ilgam gavėnios laikotarpiui. Dabar mieliau renkames jų simboliu tapusius blynus. Taigi...

Ir vėl blynai, tik kitokie... miltai!

Grikių miltų lietiniai

Reikės: 200 g grikių miltų, 2 kiaušinių, 250 ml pieno, 125 ml vandens, 20 g sviesto, žiupsnelio druskos, augalinio aliejaus kepimui.

Į miltus įmuškite kiaušinius, supilkite šaltą pieną ir ištirpintą sviestą, pasūdykite ir gerai išmaišykite. Uždenę maistine plėvele taip, kad liestų tešlą, dėkite į šaldytuvą kokiom 3 valandom, o dar geriau – nakčiai. Tuomet pilkite šaltą, geriau ledinį vandenį, vėl išplakite. Tešla turi būti skysta. Gerai įkaitinkite keptuvę. Pilkite aliejaus ir kepkite iš abiejų pusių, kol blynas gražiai paruduos.

Kukurūzų miltų blynai su cinamonu

Reikės: po stiklinę kukurūzų ir kvietinių miltų, stiklinės pieno, 2 kiaušinių, 2 šaukštų cukraus, 2 šaukštelių kepimo miltelių, šaukštelio cinamono, žiupsnelio druskos, 2 šaukštų aliejaus.

Maišydami miltus supilkite pieną, kiaušinius suplakite su cukrumi ir druska, supilkite į tešlą. Suberkite cinamoną, kepimo miltelius, aliejų ir viską gerai išmaišykite. Keptuvę įkaitinkite labai gerai, vos vos patepkite aliejumi ir pilkite po pilną šaukštą tešlos. Kai blyno paviršiuje pasirodys burbuliukai, apverskite. Skanu su grietine, uogiene, su sviestu.

Ryžių miltų blynai su įdaru

Reikės tešlai: 2 stiklinių ryžių

miltų, 2,5 stiklinės vandens, 2 šaukštų cukraus, šaukštelio kepimo miltelių, po žiupsnelį vanilinio cukraus ir druskos.

Įdarui: po stiklinę konsevuotų saldžiųjų kukurūzų ir žemės riešutų, šiek tiek cukraus, aliejaus kepimui.

Žemės riešutus užpilkite verdančiu vandeniu ir palaikykite pusvalandį, paskui sumaišykite su saldžiais konservuotais kukurūzais, susmulkininkite trintuvu į gabalėlius (ne į tyrę). Įdarą pasaldinkite trupučiu cukraus. Tešlai sumaišykite ryžių miltus su cukrumi, druska ir kepimo milteliais, supilkite vandenį. Tešla turi būti kiek tirštesnė nei lietiniams, bet skystesnė nei įprastiems blynams. Nedidelio skersmens keptuvę ištepkite aliejumi, gerai įkaitinkite ir pilkite po samtį tešlos. Kai ant tešlos paviršiaus atsiras burbuliukų, ant kitos pusės blyno paskleiskite įdarą ir užverskite kita puse blyno. Kepkite iš abiejų pusių, kol gražiai paruduos.

Migdolų miltų gardieji blynai

Reikės: stiklinės nuplikytų migdolų miltų, stiklinės krakmolo, 2 stiklinių migdolų pieno, 5 kiaušinių, 3 šaukštų avokadų (ar kitokio aliejaus), po šaukštelį ispaninių šalavijų sėklų, kokosų cukraus, vanilės ekstrakto ir žiupsnelio druskos.

Visus produktus sutrinkite trintuvu iki vientisos masės. Įkaitinkite

nepridegančią keptuvę ir įpilkite truputėlį avokadų aliejaus. Pilkite po samtį tešlos, tolygiai paskirstykite ją plonu sluoksniu po visą keptuvę, apskudami ją ratu. Kepkite ant vidutinės kaitros. Kai blyno pirmoji pusė taps auksinės spalvos, mentele atkelkite kraštelius ir apverskite blyną. Kiekvieną naują iškeptą blyną dėkite ant ankstesnio. Blynai turi būti plonyčiai. Skanu su vaisiais ir plakta grietinele.

Kvietinių miltų blynai su špinatais

Reikės: 250 g šviežių arba šaldytų špinatų, po stiklinę kvietinių miltų, pieno, 3 kiaušinių, 50 ml alyvuogių aliejaus, šaukšto cukraus, 2–3 žiupsnelių druskos, ketvirčio stiklinės vandens.

Blynus galite kepti ir su šviežiais, ir su šaldytais špinatais. Šaldytus reikia šiek tiek atitirpinti, bet ne iki galo. Maldami špinatus įpilkite ketvirtį stiklinės vandens. Sumaltus špinatus supilkite į dubenį ir sumaišykite su kiaušiniiais, pienu, cukrumi, druska, alyvuogių aliejumi, Tuomet berkite miltus ir maišykite, kol neliiks gumuliukų. Tešla turėtų būti neriebios grietinės skystumo. Išmaišytą tešlą uždenkite maistine plėvele, palikite pusvalandžiui pastovėti. Po to dar gerai išmaišykite ir kepkite lietinius. Jie bus gražiai žalios spalvos, jei neapskrudinsite. Pamirkykite žalią perpjautą bulvę aliejuje, ja minimaliai ištepkite keptuvę, pilkite tešlą ir kepkite lietinį iš abiejų pusių tik po minutę. Labai skanu su grietine ir sūdyta laiša.

Priminimai vasariui...

(Atkelta iš 5 p.)

Daržininkui...

Nauja – tai pamiršta sena. Sėklų mirkymas alijošiuje. Dar prieš atsirandant įvairiems augimo stimulatoriams daržininkai sėkmingai naudodavo alavijo sultis – aktyvų biologinį stimulatorių, kuris ne tik padeda sėkloms greičiau dygti, bet ir kažkiek dezinfekuoja jas. Prieš merkant reikia sėklas truputėlį pašildyti, pav., ant radiatoriaus arba perplauti 1–2 proc. kalio permanganato tirpalu, taip apsidraudžiant nuo infekcijos. Alavijo lapai šiam reikalui turėtų būti ne jaunesni kaip 3 metų. Prieš tai jau keletą savaičių nustokite augalą laistyti. Tuomet nupjaukite sveikus apatinius lapus, suvyniokite į tamšų popierių ir padėkite į šaldytuvą. Po savaitės išspauskite iš jų sultis, praskieskite vandeniu (1:1) ir tokiame tirpale sėklas mirkykite apie parą. Tirpalas turi sėklas apsemti. Mirkykite kambario temperatūroje. Mažo daigumo ar norint atgavinti jau pasibaigusio termino sėklų gyvybingumą mirkykite jas grynose sultyse. Arba dar paprasčiau: lapą supjaustykite išilgai, išdėliokite ant vienos pusės sėklas, uždenkite kita skiltele. Prieš sėją išbrinkusių sėklų plauti nereikia. Taip apdoroti tinka pomidorų, baklažanų, kopūstų, ridikų, japoninių ridikų sėklas. Po to iš karto jos sėjamos.

Nepartartina mirkyti agurkų, moliūgų, cukinijų, salierų, svogūnų, paprikų sėklų.

Sėklų mirkymas ir daiginimas. Pamirkytos ir sudaigintos sėklos vienodžiau ir greičiau sydygsta. Daiginamos sėklos marlės ar kito kio reto audinio maišeliuose (tinka ir sulankstytas popierinis rankšluostis) ir merkiamos į 15–20 °C vandenį. Laikomos, kol išbrinksta. Vandenį keiskite 2–3 kartus. Nupylę vandenį sėklas gerai išplaukite ir papilkite plonu sluoksniu ant reto audinio ir tokiu pat audiniu pridenkite. Viršutinį sluoksnį vis padrėkinkite palaistydami, sėklas kartkartėmis pamaišykite. Kai daugiau kaip pusė visų sėklų išleis baltus 1–2 mm daigelius, atsargiai pamaišydami išdžiovinkite (be saulės) iki birumo ir sėkite. Saugokite, kad nenulūžtų daigeliai, ypač agurkų. Daržovių daiginimo laikas labai nevienodas. Ilgiausiai dygs morkų, petražolių, salierų, porų sėklos. Temperatūra taip pat turi įtakos – žemesnėje sėklos dygs lėčiau.

Neišmeskite žalumynų šaknelių! Jau esame kalbėję apie žalumynų iš prekybos centrų atželdinimą. Bet galite prasimanyti ir daigų, jeigu perkate vazonėliuose bazilikus, lapinius salierus, salotas, rūgštynes. Pav., nupjovę petražolių žaliąją dalį neskubėkite išmesti šaknelių. Prakirpkite plastikinį vazonėlį, atsargiai išimkite šaknis ir pasodinkite į daržo žemę. Po poros savaičių augalas sustiprės, galėsite padalinti į 2–4 dalis ir pasodinti atskirai. Tą patį galite padaryti su bazilikais, salierais.

Sinoptikai pataria daržininkams neskubėti. Jau dabar jie prakalbo, kad šiemet pavasario galime net nepastebėti – žiemai besigalynėjant su šiltesniais orais sulauksime beveik balandžio pabaigos. Tad

gal tikrai, ypač tiems, kurie neturi šildomo šiltnamio, nereikėtų pradėti ankstyvos daigų sėjos. Tiesiog reikia prisiminti, kad ilgiausiai, apie 60 dienų užtruks, kol užaugs paprikų, salierų ir porų daigai.

Gėlininkui...

Dauginkite, genėkite... Vasario pabaigoje daugelis kambarinių augalų suaktyvėja, pradeda leisti naujus lapus, ūglius, o pastarieji dėl šviesos stygiaus dažniausiai ištįsta, juos reikia patrupinti. Laistykite vis dar saikingai. Kai kurias kambarines jau galima ir persodinti.

Susiraukšlėjo kaktusas? Tačiau neskubėkite dar jo laistyti. Tai skaišti saulė žadina, o vėsios naktys slopina jo augimą.

Apžiūrėkite, nes tikriausiai jau ištįso palergonijos ir pats metas jas gerai apgenėti ir pasidauginti – turėsite savo užaugintų, papuošite balkonus, terasas, sodą. Silpnas šakelės ir ūglius išgenėkite, o sveikus ir stipresnius ūglius pjaukite 5–10 cm dauginimui. Pjaukite po bambalais, merkite į vandenį ar sodinkite po vieną į vazonėlius. Ūglius pamerkite taip, kad vanduo apsemtų iki pusės. Po 3–4 savaičių išleis šaknelės ir galėsite sodinti į vazonėlius. Paaugusių nepalikite be priežiūros – genėkite, formuokite dailų krūmelį, išskinkite būtinai peržydėjusius žiedynus.

Plokštenis padudo, jei jo viršūnėlėje pradeda rodytis liežuvelio formos ūgliai – galima persodinti, dauginti. Jaunus augalus reikėtų persodinti kasmet, senesnius – rečiau. Plokštenis mėgsta vidutinio sunkumo, puvininę žemę. Vazonėlyje padarykite drenažą. Didesni kerai dalijasi, pasidauginkite. O lengviausiai plokštenis dauginasi iššaknijusiais ūgliais. Nupjaukite šakelę su 3–4 nareliais, apdžiovinkite ir pasodinkite į smėlio ir durpių mišinį (1:1). Auginukas greit iššaknys, po mėnesio jau galėsite persodinti į vazoną.

Vienmečių gėlių sėja. Ar tokį šaltą vasarį jau reikėtų pradėti jų sėją, dar didelė abejonė. Todėl gal geriau apsispreskite, kokių ir kiek jų žadate šiemet auginti, o plačiau apie tai pakalbėsime kovo pradžioje.

Bitininkui...

Šalčiai dar spaudžia, bet gerai apšiltintuose ir užuovėjomis pridenguose aviluose bitelėms jauku, šilta. Didelės sniego kepurės ir pusnys taip pat duoda avilui šilumos. Girdėdami švelnų lygų dūžimą avilyje bičiuliai ramūs – bitelės peržiemojo puikiai, gyvenimas tęsiasi. Palikite jas ramybėje, neskubėkite atverti avilio. Reikėtų tik patikrinti šviežio oro pralaidumą pro lakas. Patartina jas pridengti eglių šakelėmis, nes įkyrūs paukšteliai barbena į sienas, taip ir laukdami, kol kokias smalsuolė iškiš nosį pasidairyti.

Įtartinau, kai avilyje nėra garsų. Tuomet atsargiai pakėlus dangtį reikia įsitikinti, ar bitės dar gyvybingos. Taip pat stebėkite, ar ant prielakčio nėra bičių apgraužtais pilveliais. Jei taip, gal į avilį įsimetė pelės. Ant šiltnamosios medžiagos statykite pelėgaudžius.

Laikas lipdyti dirbtinius korius, tvarkyti inventorių.

Naudinga žinoti

Gartraukis – ne prabanga, o būtinybė

Valgio gaminimas virtuvėje niekaip neapsieina be garų, riebalų ir įvairiausių kvapų. Jie ne tik dažnai nemalonūs, bet ilgai nusėda ant baldų, lubų, sienų. Todėl, jei dar galvojate, kad tai „ponų išmislas“, klystate. Tai tiesiog būtinybė palaikyti virtuvėje ne tik švarą ir gaivų orą. Čia tiek daug laiko praleidžiame besidarbuodami, o karštas virtuvė tampa ir mylimiausia visos šeimos susibūrimo vieta.

Todėl labai svarbu perkant gartraukį ieškoti ne pigiausio, o efektyviausiai veikiančio. Toks gartraukis atliks kelias pagrindines funkcijas: pašalins kvapus ir dūmus, išgamins orą. Antra, neleis riebalų dalelėms nusėsti ant baldų, sienų ir lubų, Gartraukis pagerins ir oro kokybę, mažindamas drėgmės lygį virtuvėje, o tai reiškia, sumažins ir galimybę atsirasti pelėsiui.

Šiuolaikinių garintuvų pasirinkimas didelis ir įvairus. Galima išsirinkti tokį, kuris estetiškai derės prie baldų, suteiks patalpai elegancijos ir modernumo.

Specialistai pataria prieš perkant šį prietaisą įvertinti virtuvės dydį, o jei tai bendra patalpa su kitomis buto erdvėmis, tad svarbu žinoti ir patalpos parametrus, kiek ir kokių angų ar langų čia yra, o taip pat ir gartraukio galumą, jo našumą. Patariama, kad per va-

landą gartraukis ištrauktų orą bent 6–12 kartų. Jei virtuvė sujungta su svetaine, labai svarbu prietaiso triukšmo lygis. Tokiu atveju reikia rinktis tyliai veikiančius modelius, nors tai sunkus atvejis – kuo galingesnis gartraukis, tuo triukšmingiau jis dirba.

Atkreipkite dėmesį į filtro duomenis. Metaliniai filtrai gerai surenka riebalus ir yra lengvai išvalomi, išplaunami. Angliniai filtrai gerai sugeria kvapus, bet juos reikia laikas nuo laiko keisti. Dabar jau galima rasti ir daugkartinių filtrų. Ir galiausiai reikia įvertinti montavimo tipą: galima rinktis sieninį, įmontuojamą, salos tipo ar autonominį modelį, priklausomai nuo virtuvės plano ir dizaino. Jei virtuvė mažytė, verta rinktis po spintele įmontuojamą prietaisą. Jie kompaktiški, beveik nepastebimi. Klasikinio stiliaus virtuvėms labiau-

siai tinka prie sienos montuojami gartraukiai. Dažnai jie būna įspūdingo dizaino, tarnauja ir kaip interjero detalė.

Jei kaitlentė įmontuota virtuvės saloje, geriausia rinktis tokiai salai skirtą gartraukį. Jie tvirtinami prie maisto gamavimo zonos. Yra ir labai modernių, į stalviršius montuojamų gartraukių – jie pakyla, o kai nenaudojami, nusileidžia.

Gartraukio pasirinkimas priklauso ir nuo gyvenamos vietos ypatumų. Nuosavuose namuose dažniausiai įrengiami ortakiniai gartraukiai. Jie ištraukia orą tiesiai į lauką, pasižymi dideliu efektyvumu, nereikalauja dažnos filtrų priežiūros. Butuose, kur dažniausiai nėra galimybės prijungti gartraukio prie ventiliacijos sistemos, populiarūs recirkuliniai modeliai su anglies filtrais. Pastarieji sugeria kvapus ir išvalo orą prieš sugrąžindami jį į patalpą.

Naujos technologijos dabar siūlo daug modernesnius gartraukius, nei buvo sumontuoti prieš dešimtmetį ar du. Todėl verta pasidomėti naujovėmis, ypač jei ruošiatės remontui.

PR Ministrė J. Zailskienė: dėl išaugusių sąskaitų už šildymą socialiai jautrios gyventojų grupės nenukentės

Šalčiams išauginus gyventojų šildymo sąskaitas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) užtikrina, kad socialiai jautrios žmonių grupės finansiškai nenukentės.

„Visi šalies gyventojai, kuriems priklauso, gauna ir gaus būsto šildymo išlaidų kompensacijas, taigi gali jaustis finansiškai saugūs. Nuolat vertiname situaciją ir tam rušiamės – biudžete kompensacijoms papildomai yra numatytos lėšos. Prognozuojame, kad šiemet būsto šildymo ir vandens išlaidų kompensacijas gaus apie 186 tūkst. gyventojų, o išlaidos sudarys apie 80 mln. eurų“, – sako socialinės apsaugos ir darbo ministrė **Jūratė Zailskienė**.

Ministrė pažymi, kad skiriant būsto šildymo išlaidų kompensaciją veikia universalus principas, – nepriklausomai nuo šilumos kainų augimo, nepasiturinčių gyventojų išlaidos už būsto šildymą negali viršyti dešimtadalio jų pajamų.

Gyventojams dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų dažniausiai užtenka kreiptis vieną kartą per šildymo sezoną, o kompensacija skiriama visam šildymo sezonui.

Tuo metu energetikos ministras **Žygmantas Vaičiūnas** atkreipia dėmesį, kad šilumos kaina, palyginus šių ir praėjusių metų sausį, nesikeitė ir yra mažiausia Baltijos šalyse, tačiau dėl užsitęsusių žiemos šalčių suvartojama didesni šilumos kiekiai.

„Ši sausį šilumos kaina Lietuvoje iš esmės neaugo. Vidutinė šilumos energijos kaina siekia 7,97 ct/kWh – tai tik 0,3 proc. daugiau nei prieš metus. Šių metų sausis buvo maždaug 11 laipsnių šaltesnis nei praėjusiais metais, todėl šilu-

mos suvartota daugiau. Vis dėlto Lietuvos šildymo kainos išlieka pigiausios Baltijos šalyse“, – sako ministras.

Pasak Ž. Vaičiūno, kai kuriose savivaldybėse šilumos kaina gali būti net dvigubai didesnė nei kitose. Pagrindinės priežastys – neefektyvios šilumos tiekimo sistemos. Ministras pažymi, kad Energetikos ministerija savivaldybėms yra numaciusi 14,2 mln. eurų paramą neefektyvių šilumos gamybos įrenginių pakeitimui – tai ateityje leistų gyventojams mokėti maždaug 20 proc. mažiau už šildymą.

Kaip apskaičiuojama kompensacija?

Apskaičiuojant būsto šildymo išlaidų kompensaciją, iš gaunamų pajamų „rankas“ per mėnesį šeimai atimamas valstybės remiamų pajamų (VRP) dydis, padaugintas iš šeimos narių skaičiaus – po 2 VRP dydžius kiekvienam šeimos nariui (nuo 2026 m. sausio 1 d. – 466 Eur), o iš vieno gyvenančio asmens gaunamų pajamų per mėnesį atimama 3 VRP dydžiai (nuo 2026 m. sausio 1 d. – 699 Eur).

Į gaunamas pajamas taip pat neįskaičiuojama išmoka vaikui (vaiko pinigai), dalis su darbo santykiais susijusių pajamų, nedarbo socialinio draudimo išmokos (priklausomai nuo šeimos sudėties ir vaikų skaičiaus – nuo 20 iki 40 proc.). Tai reiškia, kad kompensacija apskaičiuojama žmonėms palankesniais sąlygomis – nuo

mažesnės gaunamų pajamų sumos.

SADM duomenimis, 2025 m. būsto šildymo ir vandens išlaidų kompensacijas vidutiniškai per mėnesį gavo apie 138 tūkst. asmenų, iš jų: būstą šildant centralizuotai – 95 tūkst., būstą šildant kitomis energijos ir kuro rūšimis – 35,3 tūkst. asmenų. Išlaidos kompensacijoms mokėti sudarė apie 59 mln. eurų.

2025 m., lyginant su 2024 m., kompensacijas gavusių asmenų skaičius vidutiniškai per mėnesį sumažėjo apie 3,4 proc. (nuo 142,5 iki 137,6 tūkst. asmenų), o išlaidos sumažėjo apie 15,5 proc. (nuo 69,8 iki 59 mln. Eur).

2026 m. SADM biudžete piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams užtikrinti (būsto šildymo ir vandens išlaidų kompensacijoms teikti ir (ar) socialinei pašalpai mokėti) papildomai numatyta 48,4 mln. Eur. Taigi savivaldybėms, kurioms nepakaks skirtų lėšų šiai paramai teikti vykdant savarankiškąją funkciją, bus skiriamas papildomas finansavimas.

Dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų skyrimo galima kreiptis elektroniniu būdu per Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS) www.spis.lt arba tiesiogiai atvykus į gyvenamosios vietos savivaldybę / seniūniją.

Gyventojai, norėdami sužinoti, ar jiems priklauso būsto šildymo išlaidų kompensacija ir preliminarų jos dydį, gali pasinaudoti www.spis.lt esančia būsto šildymo išlaidų kompensacijos skaičiuokle.

„GYVENIMA“ GALIMA UŽSIPRENUMERuoti: Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio!) Adresas: Kauno g. 19A, Prienai. Tel.: 0 319 60 012, 0 605 19 327.El. paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info . Paštuose ir pas laiškanesius: Mobilųjį laiškanesį galite išsivesti telefonu: (0 700) 55 400.

Mokinio padėjėjų konferencija Išlauže

Antrus metus Užnemunės pagrindinės mokyklos Išlauže skyriuje vyksta rajoninė mokinio padėjėjų konferencija „Pastiprinti. Padėti. Palaikyti“. Šį renginį, kaip ir pernai, mus paskatino suorganizuoti mokykloje įgyvendinamas įtraukiamam ugdymui skirtas ERASMUS+ KA-1 projektas 2025-1-LT01-KA121-SCH-000332831.

Konferencijos dalyvius pasveikino ir sėkmės palinkėjo laikinai einantis Užnemunės pagrindinės mokyklos direktoriaus pareigas R. Makaveckas. Įžanginį žodį taręs Prienų r. savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus vedėjas R. Zailskas pastebėjo, kad mokinio padėjėjo pareigybė – sparčiausiai auganti Prienų rajone, nes daugėja vaikų, kuriems reikalinga tokia pagalba (praėjusiais mokslo metais rajono mokyklose dirbo 77, šiais – 99 mokinio padėjėjos). Tuo pačiu R. Zailskas užsiminė ir apie keliamus aukštesnius kvalifikacinius reikalavimus šiai pareigybei, pasidžiaugdamas, kad ketvirtadalis rajono mokyklose dirbančių mokinio padėjėjų jau šiais mokslo metais gilina kvalifikaciją Marijampolės profesinio rengimo centro organizuojamuose mokymuose.

Sėkmingesniai darbai konferencijos dalyvius nuteikė mokytojos A. Armonienės parengtų mokinių muzikinis pasveikinimas. Renginį vedė psichologė I. Žukovienė.

Konferencijoje gerą patirtimi dalinosi mokinio padėjėjos ir pagalbos mokiniui specialistės iš Kauno šv. Roko, Prienų rajono „Revuonos“ ir Užnemunės pagrindinių mokyklų, „Ažuolo“ progimnazijos bei Suvalkijos gimnazijos.

Pagalbos mokiniui specialistės iš Kauno šv. Roko mokyklos K. Stasiulienė ir A. Kazlauskaitė-Čepienė, atkreipusios dėmesį į tai, kad kiekvienas vaikas yra skirtingas, pasidalino vertingais patarimais, kaip efektyviai dirbti su mokiniais, turinčiais genetikos, autizmo spektro, nerimo, aktyvumo ir dėmesio, prieštaraujančio elgesio ir kitų sutrikimų. Jų manymu, šiems vaikams svarbu aiškios taisyklės namuose ir mokykloje, skatinimas, savalaikis socialiai nepriimtino elgesio stabdymas, savarankiško ugdymas, pagalbą teikiančių specialistų ir mokytojų bei mokinių tėvų glaudus bendradarbiavimas.

Išklaustas kompetetingų lektorių pranešimas leido įsivertinti, kaip mums, mokinio padėjėjoms, sekasi tai daryti.

K. Nastulevičienė atkreipė

klausytojų dėmesį į vaiko poreikių pažinimą, išplėtodama sensorinės integracijos sąvoką. Aptardama mokymo aplinkas ir priemonės ji pastebėjo, kad ne visada panacėja yra sensorinis kambarys – svarbu jį su mokiniu atėjusiai padėjėjai žinoti, ką jame veikti. Kitas aspektas – pagalba vaikui. Jos nuomone, svarbu po truputį mažinti tos pagalbos poreikį vaikui didinant jo savarankiškumą. Ne mažiau svarbi mūsų kalba – ką reiškia vaikui dažnai tėvų ir mokytojų kartojamas žodis „pasistenk“? Pranešėja atkreipė dėmesį ir į nevertotinus terminus švietime: „autistas“, „dislektikas“, „protiškai atsilikęs“, „invalidas“. Turėtume sakyti: „vaikas/mokinys, turintis specialiųjų/individualiųjų ugdymosi poreikių“, „asmuo/vaikas, turintis negalią“.

Išsamų V. Zablackienės pranešimą „Teksto skaitymo ir suvokimo būdai bei galimybės“ papildė I. Kuzminskienė, teigdama, kad specialiųjų ugdymosi poreikių mokinys – ypatingas skaitytojas. Pateikusi savo išvalgas apie geografijos, istorijos, biologijos vadovėliuose spausdintų dalykinių tekstų skaitymą, pranešėja išskyrė tekstų iliustracijų „skaitymą“ bei klausimų prieš ir po teksto skaitymo kėlimą. Mokytoja, turinti ilgametę patirtį, pastiprino kiekvieną iš mūsų, išskirdama mokinio padėjėjo darbo unikalumą: aukštą emocinį intelektą, lankstumą, stiprų asmeninį ryšį su vaiku. Jos manymu, mokinio padėjėjo darbas – tai darbas, jungiantis kantrybę, kūrybiškumą ir greitą orientaciją.

B. Skaudžiuvienė, savo mokykloje atlikusi mokinio padėjėjų ir mokinių apklausą, pastebėjo, kad mokant vaiką labai svarbu, su kokia nuotaika jis ateina iš namų. O nusiraminti besimokančiajam padeda susitarimai, paskatinimai, kartais – ir pasivaikščiavimas mokyklos koridoriumi.

Specialioji pedagogė-logopedė R. Šavirienė ir mokinio padėjėja L. Baniene dirbdamos vadovaujasi principu „ne daryti už mokinį, o padėti jam mokytis“. Jos skatina mokinius naudotis taisyklių admin-

tinėmis, žodynėliais, daugybės bei matų lentelėmis, nuolat primindamos, kaip naudotis atramine medžiaga. L. Baniene nuomone, sėkmingiausi pagalbos būdai skaitymo, rašymo ir matematikos sunkumų turintiems mokiniams yra skaitovo/konspektuotojo pagalba, garso bei vaizdo įrašai, komfortiškas sėdėjimas, pritaikyti žaidimai.

Lyg pratęsdama L. Baniene mintį, A. Varnaitienė savo pranešime aptarė pagalbą mokantis per žaidimą. Tokį savo pasirinkimą ji argumentuoja pasiremama vaikų ir paauglių psichiatro L. Slušnio mintimis, kad vaikai, žaisdami stalo žaidimus, lavina vaizduotę bei atmintį, taip pat mokosi koncentruoti dėmesį į konkrečią užduotį ir strategiškai mąstyti. Žaidimai ugdo ir socialinius įgūdžius – vaikai išmoksta bendrauti ir bendradarbiauti, užmegzti kontaktą su kitais ir atsižvelgti į jų interesus. Anot mokinio padėjėjos, jos išbandyti ir vaikams pasiūlyti stalo žaidimai naudingi ir malonūs net tiems vaikams, kuriems būna sunku bendrauti ir susirasti draugų.

Erasmus+ projekto mokyklose Suomijos patirtį pristatė specialistės V. Kursienė ir G. Šilingienė pastebėjo, kad šioje šalyje specialiųjų ugdymosi poreikių vaikai mokomi kartu su visais tuo pačiu ugdamais ir jų bendraklasių supratingumą bei kitokio priėmimą. Suomijoje pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams taikoma trimis etapais. Ir aukščiausiam pagalbos lygmenyje mokiniai mokomi įprastinių mokyklų specialiosiose klasėse pagal individualizuotą ugdymo programą su asmeniniais asistentais.

Konferencijos refleksijoje jos dalyviai minėjo pajutę gerosios patirties pasidalinimo svarbą, smagų bendravimą, norą tobulėti, supratus turintys daug bendraminčių ir prisipažino išsivežantys daug vertingų patarimų.

Apibendrinama konferenciją, Prienų r. savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė A. Jurešienė, padėkojusi mokinio padėjėjoms už jų nelengvą darbą, pastebėjo, kad svarbu mokinio padėjėjai kurti emocinį ryšį su vaiku, linkėjo „neperdegti“.

Mokinio padėjėja Dalia Visockienė

Reklama

Reklama

SIŪLO DARBA

Reikalingi meistrai ir pagalbiniai darbininkai statybos srityje. Apgyvendiname. Tel. 0 602 52 107.

Reikalingi darbuotojai:

VYR. MECHANIKAS. Atlyginimas nuo 2000 Eur (į rankas);
ŠALTALVIS - REMONTININKAS. Atlyginimas nuo 1200 iki 1500 Eur (į rankas);
ELEKTRIKAS. Atlyginimas nuo 1300 iki 1600 Eur (į rankas).

Kviečiame atvykti į vietą pokalbiui, adresu:
Liepų g. 91, Strielčių k., Prienų r.
arba susisiekti tel. +370 606 99 886,
CV siųsti el.paštu: strielciulentpuje@gmail.com

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Nuolat perkame miškus ir žemės ūkio paskirties žemės sklypus visoje Lietuvoje. Sklypai gali būti išnuomoti, areštuoti ir kt. UAB „Agroland“.

Tel. +370 683 33 955.

Įmonė pirkis poilsiavietę vaizdingoje vietoje, gali būti tik sklypas ar miškas.

Jei turite ar žinote tokią vietą, paskambinkite ar parašykite.

Tel. 0 648 20 000.

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas. Tel. 0 646 79 600.

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: +370 614 93124

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda pigiai žalias, sausas skaldytas malkas (skroblo, uosio, ažuolo, beržo, alksnio). Pristatymas – nemokamas. Statybinių medieną, ilgis iki 8 metrų. Tel.: 0 614 98 516, 0 699 48 191.

Parduodame džiovintas, skaldytas beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Išrašome sąskaitas. Tel. 0 648 61 061.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumimas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85350.

Betonavimo, mūravimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 0 600 96 399.

SIENŲ ŠILTINIMAS
1m² kaina nuo 1,40 Eur
užpildant oro tarpus
Tel. 0 675 7 73 23

Parduoda malkas kūrenimui:

beržines, alksnines, kietmedžio, supjautas ir skaldytas, rąstus. Pristatymas laiku, konkurencingos kainos. Tel. 0 635 82 808.

Įvairios prekės

Parduodame kokybišką sijotą juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 6 iki 10 m³. Tel. 0 609 66 753.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

DURYS – PER 3 DIENAS!

„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbame ir žiemos metu. Tel. 0 653 93 193.

VAISMEDŽIŲ GENĖJIMAS

+37062859232

- PURŠKIMAS NUO KENKĖJŲ IR LIGŲ
- KAMIENŲ BALINIMAS
- GYVATVORIŲ
- KARPYMAS

Didelis gaisras nusiaubė avių ir ožkų fermą greta Birštono – žuvo 32 gyvūnai

Didelis gaisras penktadienį paryčiais nusiaubė avių ir ožkų fermą greta Birštono. Per incidentą žuvo 16 avių ir tiek pat ožkų. 32 gyvūnus pavyko išgelbėti.

Kaip pranešė Kauno priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, vasario 6 d. apie 4 val. 40 min. Birštono ugniagesiai buvo iškviesti į Matiešionių kaimą, Miško g. Buvo gautas pranešimas, kad dega tvartas, viduje daug gyvulių. Atvykus ugniagesiams, pastatas degė atvira liepsna. Ugniagesiai

praneša, kad liepsnos apėmė U formos medinį pastatą, abi dalys jo dalys vienodo dydžio.

Per incidentą sudegė viena U formos dalis. Pastate sudegė 16 avių bei 16 ožkų. Ugniagesiai praneša, kad dar 24 avys ir 8 ožkos buvo išgelbėtos. Taip pat išsaugotas prie pastato priblokuotas tvartas. Darbus vykdyti padėjo ir ūkininkas su traktoriumi. Įvykis tiriamas.

Funded by
the European Union

Diskotekos sniege: naujos Ukrainos tendencijos stingdančiame Kyjive

(Atkelta iš 1 p.)

Narai nėra pakaitomis: du kartus, kiekvienas nėra truko 40–60 minučių, beveik visiškai tamsoje, nes iš dugno kilo dumbblas. Po šešių dienų vanduo nustojo užliedinėti elektrinę. Ir žmonės pradėjo šiek tiek šilti.

Dabar šiluma tiekama, bet už šalę šildymo vamzdžiai sprogs, jie taip pat lūžta laikino atlydžio metu.

„Kai ledas tirpsta, vanduo plečiasi ir sprogdina radiatorius. Ir tai nepaisant visų priemonių, kurių imtasi vandeniui iš vamzdžio išleisti“, – aiškina **Andrejus Kaliginas**, Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos Inžinerinės termofizikos instituto direktoriaus pavaduotojas.

Tačiau, anot jo, jei šaltis tęsis ilgai, situacija gali pasikartoti.

„Dalis vandens lieka radiatoriuose ir vamzdžiuose, kai jie išleidžiami. Jei Kyjivo namai bent 10 dienų bus be šildymo esant žemai temperatūrai ir nebus elektros, visas pastatas užšals“, – sako Kaliginas.

Ukrainos „Facebook“ segmente, kituose socialiniuose tinkluose ir pokalbių kambariuose gausu Kyjivo gyventojų žinučių apie trūkumus vamzdžius. Viena tragiška istorija pasidalijo savanorė **Julija Grimčiak**, kuri rūpinasi pagyvenusiais žmonėmis.

„Podilėje, viename iš centrinių Kyjivo rajonų, pastate sprogo vamzdis, ir iš jo išsiveržė vanduo, užtvindydamas apatinius aukštus. Lauke buvo –18°C. Pastatas galėjo virsti milžinišku ledo karstu. Į škvietimą sureagavę santechnikai rado avarijos vietą. Tačiau niekas neatsiliepė. Kai durys buvo atidarytos policijos akivaizdoje, jie sužinojo, kad savininkė, 88 metų Jevgenija Besfamilnaja, mirė. Jie manė, kad ji mirė nuo šalčio, tačiau autopsija nustatė, kad tai buvo širdies nepakankamumas“, – sakė Grimčiak.

Beveik nėra elektros

„Prašu, padėkite! Pastatas Rusanovskajos krantinėje 10 be šildymo, o elektros praktiškai nėra. Mes šalame!!!“ – taip į savo deputatą kreipėsi sostinės Rusanovkos gyventoja Kateryna Avramenko, taip pat paskelbusi socialiniuose tinkluose. Tačiau tą patį galėjo parašyti ir kiti Kyjivo gyventojai, nes jie praktiškai gyvena be elektros.

Padėti dar labiau pablogina be-

veik visiškas elektros energijos nebuvimas. Kaip matyti nuotraukoje, šiuo konkrečiu adresu elektra tiekama tik šešias valandas per parą ir tik naktį. Tuo metu žmonėms reikia gaminti maistą, skalbti skalbinius ir prausti po dušu. Tai reiškia bemieges naktis kiekvieną naktį. O kitą rytą jie turi eiti į darbą. Be to, praktiškai neįmanoma naudoti elektrinių šildymo prietaisų.

„Mūsų pastate yra generatorius. Jį naudojame šilumai palaikyti ir pastatui neleisti užšalti. Tačiau elektros nėra – liftai neveikia. Kai elektra atnaujinama, prašome neįjungti visų prietaisų vienu metu, nes jei visi yra prijungti, vėl liekame be elektros“, – mums pasakojo **Denisas Ševčenka**, 400 butų namo, esančio Ihor Shamo bulvare 10, gyventojas.

„Mus mušė, o mes šokome“

Nepaisant visų sunkumų, Kyjivo gyventojai stengiasi išlaikyti optimizmą ir humoro jausmą. Kyjive net ir esant šaltam ir audringam orui, išpopuliarėjo „žiemos vakarėliai“. Jie prasidėjo sausio 17 d. Holosiivskio rajone esančiame „Respublikos“ gyvenamajame komplekse – viename pirmųjų, nukentėjusių nuo šilumos trūkumo.

Vakarėlio vaizdo įrašą paskelbė „Telegram“ kanalas „Real Kyiv“, kuris šiuo metu yra labai populiarus tarp Ukrainos sostinės gyventojų. Šis kanalas realiuoju laiku praneša apie dronus ir raketas, skrendančias Kyjivo, jo priemiesčių ir regiono link.

Vaizdo įrašė iš vakarėlio matyti, kaip žmonės šoka stingdančiame šaltyje pagal Verkos Serdučkos ir kitų šokių muziką. Šokių aikštelė įrengta kieme.

Dėl kanalo populiarumo žinia apie vakarėlį greitai pasklido. Prie „maratono“ pradėjo jungtis ir kiti daugiabučių gyventojai.

Po kurio laiko prie „maratono“ prisijungė ir Kyjivo kairiajame krante esantis Kachovskajos gyvenamasis kompleksas. Tai – didžiulis 25 aukštų pastatas, ant kurio sausio 27 d. nusileido „Shahed“ (Irane pagamintas dronas kamikadzės pavidalu), sunaikindamas aštuonis butus ir išdauždamas kaimyninių butų langus. Pastatas vis dar šaltas, jame nėra elektros. Tad aikštelėje žmonės ne tik šoko, bet ir gamino maistą.

Žiemos naktį Maskvos Obolono rajone visiškoje tamsoje įvyko

Savižudžio sprogdintojo atvykimas į namą Kachovskajos gatvėje, akivaizdu, kad apgadinti 8 butai.

kaimynų susitikimas. Šią nuotrauką padarė vienas iš kaimynų, tuo metu nešokant gatvėje.

Netrukus Sofijos gyvenamojo komplekso gyventojai taip pat surengė „Žiemos vakarėlį“ be elektros. Taip žmonės šildosi, kol jų namai yra be šildymo ir elektros.

Prie žiemos vakarėlių scenos prisijungia ir keistuoliais vadinami žmonės. Pavyzdžiui, Troješčinos rajone, kuris labiausiai nukentėjo dėl elektros energijos tiekimo sutrikimų ir turi rimtą problemą su nuotekomis, išpopuliarėjo tinklaraštininkė, prisistatanti slapyvardžiu Anetta Barsivna. Ji kuria trumpus vaizdo įrašus pavadinimu „Reels“, kuriuose, vilkėdama juokingus kostiumus, aptaria visas aktualias vietas gyventojų problemas.

Tačiau didžiausią ginčą sukėlė bendra Kyjivo gyventojų kelionė prie Kyjivo jūros, kur sniege vyko tikras ukrainietiškas dainų „festivalis“.

„Tai tiesiog cinizmas. Kol Kyjivas jau dvi savaites gyvena be šildymo, vandens ir elektros, o milijonai žmonių šąla savo butuose, mums rodoma „nenugalimumo šventė“. 200–300 žmonių nuėjo prie Kyjivo jūros. Garsiakalbiai. Muzika. Šokiai. Juokingi vaizdo įrašai. Jei norite parodyti savo atsparumą, vykite į liginę ir ištraukite antelę iš po močiutės“, – socialiniuose tinkluose apie keistuolių akcijas rašė būsto ir komunalinių paslaugų ekspertas **Olehas Popenko**.

Jį palaikė Kyjivo gyventoja **Nina Degtyar**: „Aš taip pat parašiau, prašydamas jų šokinėti po aukštus ir atnešti sriubos ar kažko panašaus žmonėms – tiems, kurie yra vieniši, nejudrus ar priklausyti prie lovos.“

Sprendžiant iš 4000 „patinka“ paspaudimų ir 1200 komentarų, tema tarp Kyjivo gyventojų sukėlė atgarsį. Tačiau dauguma autoriaus nepalaikė.

„Tai dvelkia sovietizmu. Ir pirštas rodomas taip grėsmingai. O pagrindinis tikslas – įvaryti visus į depresiją ir nevilgtį. Taip lengviau manipuliuoti visuomenės sąmone“, – rašė **Olegas Svetlovas**. **Olga Boglevskaja** jam antrino: „O. Popenko gimė per vėlai! Jis turėjo būti 1917 m., šarvuotyje šalia Lenino ir Trockio!“

Kyjivo „festivalio“ prie Kyjivo jūros šeiminkai.

Keistuolių šou Troješčinos rajone, išgyvenančiame tikrą bendruomenės katastrofą.

Svetlana Trelevskaja komentare pabrėžė, kad šokiai sniege netrukdo žmonėms vėliau atlikti svarbių darbų, pavyzdžiui, padėti kitiems ir savanoriauti. **Marina Štuka** rašė, kad žmonės ten važiuo, kad išvengtų išprotėjimo dėl karo.

Kartu lengviau išgyventi sunkumus

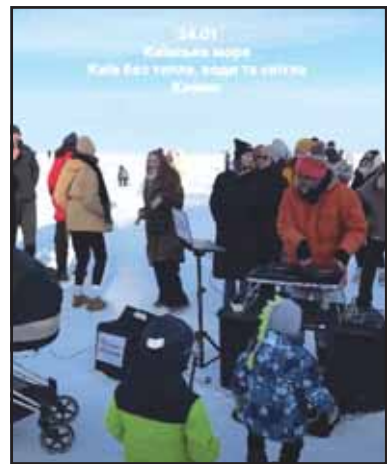
Socialinė psichologė Oksana Omeļčenko paaiškino, kad šis reiškinys turi keletą svarbių komponentų.

Iš tiesų, stebime naują socialinę tendenciją, Ukrainoje išsyrkėjusią humanitarines krizes, kurioje atsiderėjusieji Ukrainai, o ypač jos sostinė Kyjivas, fone.

Pirma, bet kokią krizę lengviau išgyventi kartu su kitais. Kai esi apsupty žmonių, kurie yra atsidūrę panašiose situacijose, vienvėsi jausmas išnyksta. Būti vienam tamsiame, šaltame bute be karšto maisto yra emociškai daug sunkiau nei dalintis savo skausmu ir baime su kitais, kurie patiria tą patį. Šioje bendruomenėje asmeninė problema nustoja būti tik individuali – ji tampa bendra ir todėl lengviau pakeliama. Atsiranda esminis jausmas: nesu vienas.

Taip pat yra ir grynai praktinis aspektas – galimybė kartu pasigaminti šiltą, skanų patiekalą. Kyjive, kur miestas nuolat atakuojamas dronais ir raketomis, net ir tokie elementarūs dalykai įgyja ypatingą psichologinę vertę.

Antra, šie vakarėliai yra simbolinė stiprybės ir nenugalimumo demonstracija. Viena vertus, tai signalas priešui: kad ir kas nutiktų, mes nepasiduosime. Kita vertus, tai labai svarbi žinia mums patiems: aš laikausi, susitvarkau, esu gyvas. Šypsenu, muzika, kepsninė ir karštas vynas, susiję su žiemos šventėmis, padeda mums atgauti

Kyjivo jūra. Kyjivas be vandens, šilumos ir šviesos. Kyjivo gyventojai šoka.

savo gyvenimo kontrolės jausmą, net kai aplinkybės mums beveik nepalieka tos kontrolės.

Šiandien Ukrainos visuomenė demonstruoja unikalų psichologinio prisitaikymo prie užsitęsio streso fenomeną. Mums tai tapo gyvenimo fonu, neišvengiamai keičiančiu vertybes ir realybę. Mes nebegyvename laukdami akimirkos, kai viskas baigsis: mes mokomės gyventi šioje realybėje. O gyventi reikia rasti džiaugsmą ten, kur įmanoma, ir leisti sau juo mėgautis be kaltės jausmo.

Šviesa bute kelioms valandoms tampa tikro džiaugsmo šaltiniu. Kaip ir rami naktis be šaudymų ir galimybė gerai išsimiegoti. Išmokstame įžvelgti gerį tame, kas kai kuriems yra įprasta, ir būtent tai padeda mums išlaikyti psichologinį atsparumą.

Tokie vakarėliai nėra realybės neigimas ar lengvabūdiškumas. Tai – psichologinės gynybos forma, būdas išlaikyti save ir kitus, ir įrodyti, kad gyvenimas tęsiasi, kad ir kas nutiktų.

Tai gynybinė reakcija

„Tai sveika gynybinė reakcija, palaikanti žmonių, istrigusių „šaldytuve“ ant išlikimo ribos, dvasią“, – teigia pirmąjį Traumų terapijos ir psichikos sveikatos centro specialistę ir psichoterapeutę **Julija Klauning**.

Tai liudija, kad esame kartu, kad neprarandame savo orumo. Mes nelūžtame. Tai – bendras kolektyvinės gynybos mechanizmas: humoras, šokis ir „šventė šaltyje“ sumažina teroro ir įtampos lygį, atkuria gyvybingumo jausmą ir situacijos kontrolę. Krizės metu psichika ieško ne logikos, bet būdo ištvirti, o bendri veiksmai su kūnu ir juokas veikia kaip greitas priešnuodis bejėgiškumui.

Socialinė psichologė Oksana Omeļčenko.

Traumų terapijos ir psichikos sveikatos centro vyriausioji specialistė, psichoterapeutė Julija Klauning.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė – VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (0 319 60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (0 319 60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (0 319 60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 0 319 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 0 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išsina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiržas: antradieniais – 1000 egz., penktadieniais – 1350 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą iš dalies remia VŠĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2026 m. skirta suma – 25934 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73 786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.eu, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas